

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2022. május 25., szerda

Tartalomjegyzék

184/2022. (V. 25.) Korm. rendelet	Egyes villamos energia tárgyú rendeletek módosításáról	3538
18/2022. (V. 25.) MNB rendelet	A jegybanki információs rendszerhez a hitelügyletek egyes adataira vonatkozóan teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségről szóló 35/2018. (XI. 13.) MNB rendelet módosításáról	3540
3/2022. (V. 25.) NMHH rendelet	Az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építményekkel kapcsolatos hatósági eljárásokról szóló 20/2020. (XII. 18.) NMHH rendelet módosításáról	3543
8/2022. (V. 25.) AB határozat	Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a környezetvédelemről szóló 63/2003. (XII. 19.) Ök rendelete 13/A. §-a alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről, valamint alkalmazási tilalom kimondásáról	3544
9/2022. (V. 25.) AB határozat	A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 810. §-ával kapcsolatos mulasztás megállapításáról	3555
187/2022. (V. 25.) KE határozat	Államtitkárok kinevezéséről	3575
188/2022. (V. 25.) KE határozat	Közigazgatási államtitkárok megbízatása megszűnésének megállapításáról és közigazgatási államtitkárok felmentéséről	3577
189/2022. (V. 25.) KE határozat	Közigazgatási államtitkárok kinevezéséről	3577
1261/2022. (V. 25.) Korm. határozat	A Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 2022. május 27. – június 11. között sorra kerülő 110. ülészakán való magyar részvételtől	3578
1262/2022. (V. 25.) Korm. határozat	Fejezetben belüli és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról	3579
18/2022. (V. 25.) ME határozat	A miniszterelnök politikai igazgatója kinevezéséről	3586
19/2022. (V. 25.) ME határozat	Helyettes államtitkár felmentéséről	3586
20/2022. (V. 25.) ME határozat	Helyettes államtitkárok megbízatása megszűnésének megállapításáról	3587
21/2022. (V. 25.) ME határozat	Helyettes államtitkár megbízatása megszűnésének megállapításáról	3587
22/2022. (V. 25.) ME határozat	Országos kórházfőigazgató-helyettes felmentéséről	3588

III. Kormányrendeletek

A Kormány 184/2022. (V. 25.) Korm. rendelete egyes villamos energia tárgyú rendeletek módosításáról

A Kormány

a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény 170. § (1) bekezdés 26. és 27. pontjában,
a 2. alcím tekintetében a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény 170. § (1) bekezdés 29. pontjában
kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket
rendeleti el:

1. A megújuló energiaforrásból vagy hulladékból nyert energiával termelt villamos energia, valamint a kapcsoltn termelt villamos energia kötelező átvételéről és átvételi áráról szóló 389/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet módosítása

1. § A megújuló energiaforrásból vagy hulladékból nyert energiával termelt villamos energia, valamint a kapcsoltn termelt villamos energia kötelező átvételéről és átvételi áráról szóló 389/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 4. § (12) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(12) Az e rendelet szerinti KÁT termelő kizárólag akkor jogosult a KÁT mérlegkör helyett más mérlegkörhöz való csatlakozásra, ha a kötelező átvétel keretében történő támogatás helyett a támogatás METÁR rendelet szerinti prémium típusú támogatás szabályai szerinti elszámolását kezdeményezi. Ebben az esetben az alkalmazandó támogatott ár a termelőre vonatkozó aktuális kötelező átvételi árak időben egyenletes termelés melletti átlagának 1. számú melléklet szerinti szorzótényezővel módosított értékével egyezik meg, és a támogatás időtartama változatlan marad. A KÁT termelő a KÁT mérlegkörhöz a KÁT mérlegkörből történő kilépést követően nem csatlakozhat újra.”

2. A megújuló energiaforrásból termelt villamos energia kötelező átvételi és prémium típusú támogatásáról szóló 299/2017. (X. 17.) Korm. rendelet módosítása

2. § A megújuló energiaforrásból termelt villamos energia kötelező átvételi és prémium típusú támogatásáról szóló 299/2017. (X. 17.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 299/2017. (X. 17.) Korm. rendelet] 3. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A KÁT termelő akkor jogosult a KÁT mérlegkör helyett más mérlegkörhöz csatlakozni, ha a kötelező átvétel keretében történő támogatás helyett a támogatás e rendelet szerinti prémium típusú támogatás szabályai szerinti elszámolást kéri és a prémium típusú támogatás igénybevételéhez a befogadó üzletszabályzata szerinti prémium támogatási szerződést köt a befogadóval. Ebben az esetben az alkalmazandó támogatott ár a termelőre vonatkozó aktuális kötelező átvételi árak időben egyenletes termelés melletti átlagának 1. melléklet szerinti szorzótényezővel módosított értékével egyezik meg, és a támogatás időtartama változatlan marad. Az e bekezdés szerinti KÁT mérlegkörből történő kilépés esetén a KÁT termelő a KÁT mérlegkörhöz nem csatlakozhat újra.”

3. § A 299/2017. (X. 17.) Korm. rendelet 16. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A szerződés a premizált termelő által nem szüntethető meg a Hivatal által kiadott, a támogatási jogosultságot megállapító határozatában előírt, a villamos energia zöld prémium típusú támogatása időtartamának lejártáig vagy a támogatás alá eső teljes villamos energia mennyiség elszámolásáig.”

4. § Hatályát veszti a 299/2017. (X. 17.) Korm. rendelet 3. § (2) és (3) bekezdése.

3. Záró rendelkezések

5. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletei, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeletei

A Magyar Nemzeti Bank elnökének 18/2022. (V. 25.) MNB rendelete a jegybanki információs rendszerhez a hitelügyletek egyes adataira vonatkozóan teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségről szóló 35/2018. (XI. 13.) MNB rendelet módosításáról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 171. § (1) bekezdés i) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (6) és (9) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A jegybanki információs rendszerhez a hitelügyletek egyes adataira vonatkozóan teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 35/2018. (XI. 13.) MNB rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 6. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
- „6. § A hitelintézet és az ezen típusú EGT-fióktelep az adatszolgáltatást a jegybanki információs rendszerhez a hitelügyletek egyes adataira vonatkozóan teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 35/2018. (XI. 13.) MNB rendelet módosításáról szóló 18/2022. (V. 25.) MNB rendelet 1. mellékletével módosított 1. mellékletben meghatározott adattartalommal és a jegybanki információs rendszerhez a hitelügyletek egyes adataira vonatkozóan teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 35/2018. (XI. 13.) MNB rendelet módosításáról szóló 18/2022. (V. 25.) MNB rendelet 2. mellékletével módosított 2. mellékletben foglalt kitöltési előírások szerint első alkalommal 2023. március hónapra mint tárgyidőszakra vonatkozóan jelenti.”
- 2. §** A Rendelet
- a) 1. melléklete az 1. melléklet szerint,
 - b) 2. melléklete a 2. melléklet szerint
- módosul.
- 3. §** Ez a rendelet 2023. január 1-jén lép hatályba.

Dr. Matolcsy György s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

1. melléklet a 18/2022. (V. 25.) MNB rendelethez

1. A Rendelet 1. melléklet 3. pontjában a 27–30. sorszámú attribútum helyébe a következő rendelkezés lép:

<i>(Attribútum sorszáma</i>	<i>Attribútum megnevezése</i>
„27.	A keret értékvesztése értékelésének módja
28.	A keret értékvesztésének típusa
29.	Az instrumentum cash-pool konstrukció részét képezi-e?
30.	Cash-pool konstrukció típusa”

2. A Rendelet 1. melléklet 4. pontjában a 186–194. sorszámú attribútum helyébe a következő rendelkezés lép, és a Rendelet 1. melléklet 4. pontja a következő 195–197. sorszámú attribútummal egészül ki:

<i>(Attribútum sorszáma</i>	<i>Attribútum megnevezése</i>
„186.	Operatív program megnevezése
187.	Moratórium típusa
188.	Az instrumentum infrastruktúratámogató faktor (ISF) által érintett-e?
189.	A keret értékvesztése értékelésének módja
190.	A keret értékvesztésének típusa
191.	Az instrumentum cash-pool konstrukció részét képezi-e?
192.	Cash-pool konstrukció típusa
193.	Taxonómiához igazodó vagy igazítható kitettség-e?
194.	Taxonómia szerinti cél megnevezése
195.	Taxonómiához igazodó kitettség jellege
196.	Finanszírozott ágazat kódja
197.	Az átstrukturált hitel gyógyulási időszakának kezdete”

3. A Rendelet 1. melléklet 7. pontja a következő 20. sorszámú attribútummal egészül ki:

<i>(Attribútum sorszáma</i>	<i>Attribútum megnevezése</i>
„20.	Cash-pool szerepkör”

4. A Rendelet 1. melléklet 8. pontja a következő 25–27. sorszámú attribútummal egészül ki:

<i>(Attribútum sorszáma</i>	<i>Attribútum megnevezése</i>
„25.	Hiteles energetikai tanúsítvány kelte – eredeti
26.	Összesített energetikai jellemző (kWh/m ²) – eredeti
27.	Energetikai besorolás kódja – eredeti”

5. A Rendelet 1. melléklet 9. pontja a következő 20–22. sorszámú attribútummal egészül ki:

<i>(Attribútum sorszáma</i>	<i>Attribútum megnevezése</i>
„20.	Hiteles energetikai tanúsítvány kelte – aktuális
21.	Összesített energetikai jellemző (kWh/m ²) – aktuális
22.	Energetikai besorolás kódja – aktuális”

6. A Rendelet 1. melléklet 10. pontja a következő 33–35. sorszámú attribútummal egészül ki:

<i>(Attribútum sorszáma</i>	<i>Attribútum megnevezése</i>
„33.	Megelőző saját terhek értéke
34.	Megelőző saját terhek értéke – devizanem
35.	A fedezet az értékvesztésképzés során figyelembevételre kerül-e?”

7. A Rendelet 1. melléklet 18. pontja a következő 39. sorszámú attribútummal egészül ki:

<i>(Attribútum sorszáma</i>	<i>Attribútum megnevezése)</i>
„39.	A vállalkozás ágazata”

8. Hatályát veszti a Rendelet 1. melléklet

- a) 3. pontjában a 31. és 32. sorszámú attribútum,
- b) 6. pontjában a 21–23. sorszámú attribútum.

2. melléklet a 18/2022. (V. 25.) MNB rendelethez

1. A Rendelet 2. melléklet I. alcím 1. pontja a következő 1.12a. alponttal egészül ki:

„1.12a. *Taxonómia*: a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról szóló, 2020. június 18-i (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján létrehozott fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret.”

2. A Rendelet 2. melléklet I. alcím 6. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„6. Irányelvek

6.1. A statisztikai információk helyessége érdekében

- a) egy adatszolgáltató azonos tartalmú adatainak egymással konzisztensnek kell lenniük,
- b) a szolgáltatott statisztikai információknak teljes körűeknek kell lenniük,
- c) az adott adatszolgáltató által teljesített különböző típusú adatszolgáltatásokban az azonos számviteli tartalmú adatoknak tételesen meg kell egyezniük.

6.2. A hitelintézet és az ezen típusú EGT-fióktelep által az alapvető feladatokhoz kapcsolódó adatszolgáltatási MNB rendelet szerinti M01, M11 MNB azonosító kódú, valamint a hivatkozott adatszolgáltatásokban jelentett egyes adatok részletezésére szolgáló M02 és M03 MNB azonosító kódú adatszolgáltatásokban jelentett adatoknak a jelen rendelet szerinti adatszolgáltatásban jelentett adatokkal konzisztensnek kell lennie. Ennek érdekében, amennyiben az M11 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás az azonos tárgyidőszakra (fordulónapra) vonatkozó M01 MNB azonosító kódú adatszolgáltatáshoz képest a jelen rendelet szerinti adatszolgáltatásban jelentendő hitelek és hiteljellegű követelések adatai tekintetében változást tartalmaz, és ennek nyomán módosítani szükséges a kapcsolódó M02, illetve M03 MNB azonosító kódú adatszolgáltatásokat, a jelen rendelet szerinti adatszolgáltatást is módosítani szükséges az adott tárgyidőszaktól kezdődően, a változással érintett valamennyi tárgyidőszak tekintetében.”

3. A Rendelet 2. melléklet II. alcím 12. pont 12.3. alpontjában a „61–74., 80., 81., 87., 88., 93–96., 105–110., 112., 125–128., 130–134., 138., 141., 155., 156., 161., 170–173., 192.” szövegrész helyébe a „65., 70., 80., 81., 87., 88., 93–96., 109., 110., 112., 125., 126., 130., 138., 141., 173., 188.” szöveg lép.

4. Hatályát veszti a Rendelet 2. melléklet II. alcím 12. pont 12.2. alpontjában a „24.” szövegrész.

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnökének 3/2022. (V. 25.) NMHH rendelete az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építményekkel kapcsolatos hatósági eljárásokról szóló 20/2020. (XII. 18.) NMHH rendelet módosításáról

Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 182. § (3) bekezdés 26. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 109. § (5) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** Az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építményekkel kapcsolatos hatósági eljárásokról szóló 20/2020. (XII. 18.) NMHH rendelet 31. § (5) bekezdésében a „2022. május 31.” szövegrész helyébe a „2023. június 1.” szöveg lép.
- 2. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Dr. Koltay András s. k.,
a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnöke

VII. Az Alkotmánybíróság döntései

Az Alkotmánybíróság 8/2022. (V. 25.) AB határozata

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a környezetvédelemről szóló 63/2003. (XII. 19.) Ök rendelete 13/A. §-a alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről, valamint alkalmazási tilalom kimondásáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában – *dr. Czine Ágnes, dr. Horváth Attila, dr. Salamon László, dr. Sulyok Tamás, dr. Szabó Marcel és dr. Szívós Mária* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a környezetvédelemről szóló 63/2003. (XII. 19.) Ök rendelete 13/A. §-a alaptörvény-ellenes – sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését –, ezért azt megsemmisíti.
2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a környezetvédelemről szóló 63/2003. (XII. 19.) Ök rendelete 13/A. §-a a Győri Törvényszék előtt 1.K.700.033/2021. számon folyamatban lévő perben, valamint bármely bíróság előtt folyamatban lévő ügyben nem alkalmazható.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Győri Törvényszék az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján benyújtott bírói kezdeményezésében – az 1.K.700.033/2021. számon folyamatban lévő közigazgatási pert felfüggesztve – a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a környezetvédelemről szóló 63/2003. (XII. 19.) Ök rendelete (a továbbiakban: Ör.) 13/A. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [2] Az alapul fekvő ügyben a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal – megismételt eljárásban – 2015. december 15-én kelt 12474-40/2015. számú határozatával hulladékártalmatlanítási, hulladékhasznosítási, előkezelési tevékenységre vonatkozóan hulladékgazdálkodási engedélyt, levegőtisztaság-védelmi engedélyt, üzemi kárelhárítási terv, hulladékátrolóhely üzemeltetési szabályzat, valamint üzemi gyűjtőhely üzemeltetési szabályzat jóváhagyását is magába foglaló környezetvédelmi működési engedélyt, egyben egységes környezethasználati engedélyt adott egy 1990 óta működő, hulladék égetéssel történő ártalmatlanítását végző gazdasági társaságnak tíz évre. Ennek keretében a hatóság a kérelmező számára 8000 t/évről 12 000 t/évre való kapacitásbővítést engedélyezett. A hatósági határozat XII. fejezet A) pontja szerint a kapacitásbővítés feltétele volt Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Győri Építési Szabályzatról (GYÉSZ-ről) és Győr Szabályozási Tervéről szóló 1/2006. (I. 25.) Ök rendelete (a továbbiakban: GYÉSZ) módosítása, e rendelet 103. §-ának 03965 övezeti sorszámmal jelölt előírása szerint ugyanis „[a] 2005-ben engedélyezett feldolgozási kapacitás tovább nem növelhető”.
- [3] A Pest Megyei Kormányhivatal – szintén megismételt – másodfokú eljárásban, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) alapján eljárva, 2019. november 11-én kelt PE/KTFO/2497-10/2019. számú határozatával az elsőfokú döntést részben – a kapacitás 12 000 t/évre történő emelését nem érintő módon – megváltoztatta. Egyebek mellett a másodfokú határozat rendelkező részének I.4. pontja törölte az elsőfokú határozat XII. fejezet A) pontjába foglaltakat arra hivatkozással, hogy a GYÉSZ csak az önkormányzat közigazgatási területének településszerkezetére, annak területén történő építésekre, épületek elhelyezésére terjed és terjedhet ki, a kapacitásbővítés viszont nem jár további épületek építésével, csak a meglévő

épületek kihasználtságának növekedésével. A másodfokú döntés szerint az engedély 2029. november 15. napjáig hatályos.

- [4] A végleges határozattal szemben Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata keresettel élt. A Győri Törvényszék a Kúria Önkormányzati Tanácsához fordult, amely 2020. december 15-én kelt Köf.5.026/2020/4. számú határozatával – megállapítva, hogy az önkormányzat olyan szabályt foglalt a helyi építési szabályzatba mint speciális önkormányzati normába, amely független az építésügy helyi szabályozásától, és amely ezért törvénysértő – a GYÉSZ 103. §-ának 03965 övezeti sorszámával jelölt előírását megsemmisítette, és annak alkalmazási tilalmáról is rendelkezett.
- [5] Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése ezt követően elfogadta a 7/2021. (II. 16.) önkormányzati rendeletet (a továbbiakban: Ör. Mód.), amely az Ör.-t módosítva a szóban forgó övezetben a hulladékégetési feldolgozási kapacitást 8000 t/évben maximálta. Az Ör. erre vonatkozó új 4/A. §-át az Ör. szintén módosított 13/A. §-a értelmében a hatálybalépés – 2021. február 17. – napján folyamatban lévő bírósági és hatósági eljárás során is alkalmazni kell.
- [6] 2. A Győri Törvényszék ezt követően fordult bírói kezdeményezéssel az Alkotmánybírósághoz, rámutatva, hogy az Ör. módosított 4/A. §-át a 13/A. § alapján az előtte folyamatban lévő perben is alkalmazni kell. Az indítványozó kifejtette, hogy a bíróság a közigazgatási perben a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (2) bekezdése alapján a keresettel támadott közigazgatási tevékenység jogszerűségét vizsgálja a határozat meghozatalakor fennálló tények alapján. Jelen perben azonban egy később alkotott jogszabályi rendelkezést kellene alkalmaznia. Ez azt eredményezné, hogy a 2019. november 11. napján kelt végleges engedély vonatkozásában egy olyan, a korábbiakhoz képest korlátozást tartalmazó rendelkezés alkalmazásával kellene a bíróságnak megállapítania a jogsértést, amely előírás a bíróság által vizsgált határozat meghozatalakor nem létezett. A felperes önkormányzat „egy alaki szempontból lezárt jogviszonyt kíván a közigazgatási perben jogellenességre hivatkozással oly módon megváltoztatni, hogy egy később hatályba léptetett jogszabályi rendelkezést kíván alkalmaztatni a jelen bírósági eljárásban”. Ez azt jelenti a bírói indítvány szerint, hogy az Ör. 13/A. §-a – amely a módosított 4/A. § alkalmazását a módosítás hatálybalépése előtt már létrejött jogviszonyokra is elrendeli – a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközik, és ekként sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését.

II.

- [7] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezése:
„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
- [8] 2. Az Ör. érintett és támadott rendelkezései:
„4/A. § Az építési szabályzatról szóló rendelet szerinti Hulladékkezelők és -lerakók különleges övezetben az engedélyezhető hulladékégetési feldolgozási kapacitás legfeljebb 8000 tonna/év.”
„13/A. § A környezetvédelemről szóló 63/2003. (XII. 19.) önkormányzati rendelet módosításáról szóló 7/2021. (II. 16.) önkormányzati rendelet hatálybalépésének napján folyamatban lévő bírósági és hatósági eljárás során e rendeletnek a környezetvédelemről szóló 63/2003. (XII. 19.) önkormányzati rendelet módosításáról szóló 7/2021. (II. 16.) önkormányzati rendelet 1. §-ával módosított 4/A. §-a alkalmazandó.”

III.

- [9] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megvizsgálta, hogy a bírói kezdeményezés eleget tesz-e az Abtv.-ben írt feltételeknek {lásd például: 3242/2017. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [7]; 3102/2018. (IV. 9.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [10] 1. Megállapítható, hogy az Abtv. 25. § (1) bekezdésének megfelelően a bírósági eljárás felfüggesztése megtörtént, az eljárásban alkalmazni kell a támadott rendelkezést, és az indítvány eleget tesz az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében rögzített határozott kérelem követelményének. A kérelem a) tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 25. §); b) az eljárás megindításának indokait (a bíróságnak visszaható hatályú jogszabályi rendelkezést kellene alkalmaznia a perben); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést (Ör. 13/A. §-a); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi előírás miért ellentétes az Alaptörvény

B) cikk (1) bekezdésével, valamint f) kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét, és rendelkezzen annak alkalmazási tilalmáról. A megsemmisítésre vonatkozó kifejezett kérelem hiánya a 2/2016. (II. 8.) AB határozat (Indokolás [27]) alapján jelen esetben sem képezi akadályát az eljárásnak.

- [11] 2. Az indítványhoz csatolt iratok szerint a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 20/A. §-a alapján az egységes környezethasználati engedély öt éves felülvizsgálatára irányuló – az engedélyező határozat által is kötelezően előírt – eljárásban a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal 2021. január 14-én kelt GY/40/00071-7/2020. számú határozatával kiadta a tevékenység további gyakorlásához szükséges egységes környezethasználati engedélyt, és egyben rendelkezett a bírósági eljárás tárgyát képező korábbi engedély hatályvesztéséről is. Az eljárás során a hatóság többek között azt vizsgálta, hogy az engedélyes a korábbi engedélyben foglaltaknak megfelelően végezte-e a tevékenységét. Az Alkotmánybíróság felhívására az indítványozó bíró úgy nyilatkozott, hogy a perben felülvizsgálni kért határozat hatályvesztése a Kp. alapján nem vezet a per megszüntetéséhez, hanem a hatályvesztés ellenére „ítélettel kell érdemben elbírálni a keresettel támadott határozatot és annak jogszerűségéről a kereseti kérelem keretei között dönteni kell”. Ezzel összhangban a GY/40/00071-7/2020. számú határozat tárgyában folyamatban lévő közigazgatási per a bírói kezdeményezéssel érintett per befejezéséig felfüggesztésre került.
- [12] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bírói kezdeményezés érdemi elbírálásának nincs akadálya.

IV.

- [13] A bírói kezdeményezés megalapozott.
- [14] 1. A vizsgált ügy lényege szerint a hulladék égetéssel történő ártalmatlanítását engedéllyel végző gazdasági társaság kérelme megindította a kapacitásbővítésre irányuló hatósági eljárást. A 2029. november 15. napjáig hatályos környezetvédelmi működési engedély és egységes környezethasználati engedély szerint nem volt jogi akadálya a kapacitás addigi 8000 t/évről 12 000 t/évre történő emelésének. Az önkormányzat a GYÉSZ 103. §-ának 03965 övezeti sorszámával jelölt előírását – amely szerint „[a] 2005-ben engedélyezett feldolgozási kapacitás tovább nem növelhető” – tekintette jogszabályi korlátnak, ezt az érvet azonban egyrészt már a másodfokú hatóság sem fogadta el, másrészt e rendelkezést mint törvénybe ütközőt a Kúria Köf.5.026/2020/4. számú – a Magyar Közlönyben 2021. január 7-én közzétett – határozatával meg is semmisítette, mert indokolása szerint a „hulladékfeldolgozási kapacitás korlátozása nem tekinthető az építés rendjének körébe tartozó, helyi építési szabályzat által meghatározható rendelkezésnek”. A Kúria egyúttal a megsemmisített rendelkezés egyedi – tehát a konkrét eljárásra vonatkozó – és általános alkalmazási tilalmáról is rendelkezett. Az engedély Ákr. alapján való véglegessé válásával a hulladékégetési kapacitás bővítése megkezdődhetett [vesd össze: a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 66. § (1) bekezdés és Ákr. 82. §].
- [15] Az Ör. Mód. a közigazgatási per folyamatban léte alatt akként módosította az Ör.-t, hogy a „Hulladékkezelők és -lerakók” különleges övezetben az engedélyezhető hulladékégetési feldolgozási kapacitásának maximumát 8000 t/év mértékben határozta meg (Ör. 4/A. §). E korlátot az Ör. Mód. hatálybalépésének napján folyamatban lévő bírósági és hatósági eljárás során is alkalmazni kell (Ör. 13/A. §-a). Ez azt jelenti, hogy az Ör. 4/A. §-ába foglalt új korlátot a bíróságnak a korábban már véglegessé vált és 12 000 t/év hulladékégetési kapacitásra vonatkozó engedély jogszerűségének bírósági felülvizsgálata során is figyelembe kell vennie. Tehát az engedély tartalmát egy olyan korlátozás alapján kell megítélni, amely a hatósági döntés meghozatalakor még nem létezett.
- [16] 2. A hátrányos visszaható hatályú jogalkotásnak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezetett tilalmára vonatkozó gyakorlatot a 10/2018. (VII. 18.) AB határozat a következőképpen összegezte: „Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a jogbiztonság megköveteli, hogy a jogrendszer egésze, annak részterületei, valamint egyes szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára előre láthatóak legyenek, továbbá a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzanak {9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 65–66; 38/2012. AB határozat, Indokolás [84]}. A jogbiztonság teremti meg a lehetőséget a jogalanyoknak arra, hogy magatartásukat ténylegesen a jog előírásaihoz tudják igazítani {3208/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [58]}. A jogi normák előreláthatóságának és kiszámítható működésének követelménye felőleli a visszamenőleges hatályú jogi szabályozás korlátozott és kivételes lehetőségét. Vagyis jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg jogkövetkezményeket: nem rögzíthet kötelezettséget és nem

nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. Az Alkotmánybíróság szerint valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilalomba ütközőnek, ha a hatálybalépés visszamenőlegesen történt, hanem akkor is, ha a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés alapján – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell [57/1994. (XI. 17.) AB határozat, ABH 1994, 324–325; 16/2014. (V. 22.) AB határozat, Indokolás [32]]. Ez utóbbi esetben a szabály a hatályba lépését megelőző eseményhez, tényhez fűz új, a korábban hatályos szabályhoz képest eltérő jogkövetkezményt, aminek következtében felmerülhet a visszaható hatály sérelme. Visszaható hatályról beszélünk továbbá akkor is, ha az új szabály a hatályba lépését megelőzően keletkezett, annak időpontjában fennálló tényállás jogkövetkezményét a régítől eltérően határozza meg.” (Indokolás [49]–[51]) {Megerősítőleg idézi: 6/2019. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [49]; 3003/2020. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [48]}

- [17] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése a fentiek szerint elsősorban és alapvetően a már létrejött – és adott esetben le is zárt – jogviszonyok utólagos, visszamenőleges hatályú, hátrányos megváltoztatásával szemben nyújt védelmet (valódi visszaható hatály). Emellett a jogbiztonság a múltban keletkezett, de le nem zárt, ún. fennálló vagy tartós jogviszonyokba való azonnali vagy a jövőre nézve történő beavatkozásnak is alkotmányos korlátokat szab {kvázi visszaható hatály; vesd össze: 3003/2020. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [50]–[54]; 3224/2019. (X. 11.) AB határozat, Indokolás [59]; 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [113]–[115]}. A leglényegesebb különbség abban áll, hogy a múltban létrejött jogviszonyok utólag történő megváltoztatása nem igazolható alkotmányosan. Ehhez képest tartós jogviszonyok esetében – hasonlóan a jogalkotói ígervényekhez – a jogalkotói beavatkozás határát a szerzett jogok védelme és a bizalomvédelem követelménye jelöli ki. E körben – a beláthatóság és a tervezhetőség miatt – a rövid és/vagy a határozott időre szóló jogviszonyok és ígervények élveznek magasabb szintű védelmet. Ezzel szemben a hosszú távra szóló és határozatlan idejű jogviszonyok esetében a – kellő felkészülési időt biztosító – jogalkotói beavatkozás a körülmények változására tekintettel alkotmányos szempontból általában elfogadhatóbb, de legalábbis nem teljesen kizárt. A jogbiztonság és a szerzett jog alkotmányos védelme nem értelmezhető akként, hogy a múltban keletkezett jogviszonyokat soha nem lehet alkotmányos szabályozásokkal megváltoztatni, a vizsgálat esetről esetre való mérlegelést igényel.
- [18] Ehhez kapcsolódó – de az anyagi visszaható hatály eldöntése szempontjából nem minden esetben döntő – kérdés a jogalkotás technikája, a szóban forgó norma hatálybalépésének módja. Ha ugyanis a hátrányos rendelkezést visszamenőlegesen léptették hatályba, az alaptörvény-ellenesség kétségkívül fennáll (eljárási visszamenőleges hatály), az azonnali vagy jövőbeni hatálybalépés viszont nem zárja ki annak megállapíthatóságát, hogy anyagi értelemben ennek ellenére mégis visszamenőleges hatályú jogalkotásról van szó.
- [19] Összefoglalva a fentieket, visszaható hatályúnak állított jogalkotás esetében az alkotmányossági vizsgálatot sorrendben a következő kérdések mentén kell elvégezni. Elsődlegesen azt kell megvizsgálni, hogy a korábbihoz képest hátrányos-e a támadott szabály. Amennyiben nem, ad malam partem visszaható hatályú jogalkotás per defitonem nem állhat fenn. Amennyiben a norma hátrányos, akkor másodlagosan vizsgálandó, hogy az előírás hatályba léptetése visszamenőlegesen történt-e. Igenlő válasz esetében a szabályozás alaptörvény-ellenes. Ha a hatályba léptetés nem visszamenőleges, harmadlagosan azt kell megvizsgálni, hogy a rendelkezés ettől függetlenül utólag, visszamenőlegesen megváltoztatja-e a múltban létrejött – esetleg már le is zárt – jogviszonyok megítélését. Ez ugyanis a visszamenőleges hatályba léptetéshez hasonlóan valódi visszaható hatályú jogalkotást jelent, és alaptörvény-ellenes. Ezzel szemben amennyiben a norma a múltban keletkezett tartós jogviszonyokat kizárólag a jövőre nézve módosítja (azonnali vagy kvázi visszaható hatály), és a beavatkozásnak alkotmányosként elfogadható indoka van, az adott esetben alkotmányos lehet.
- [20] 3. Jelen ügyre vonatkoztatva mindezt, az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [21] 3.1. Az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen azt kellett mérlegelnie, hogy az Ör. 4/A. §-a egy, a korábbi jogi környezethez képest korlátozást tartalmazó, a tevékenységet végzők vagy végezni kívánók szempontjából hátrányos előírást vezetett-e be, amikor a hulladékégetési kapacitást 8000 t/évben maximalta.
- [22] A GYÉSZ 103. §-ának a 03965 övezeti sorszámmal jelölt – a Kúria által megsemmisített – előírása úgy rendelkezett, hogy „[a] 2005-ben engedélyezett feldolgozási kapacitás tovább nem növelhető”. Mivel a hulladékégető eredetileg 8000 t/év kapacitásra kapott engedélyt, felvethető, hogy az Ör. Mód. eltérést tartalmaz-e a korábbi jogi környezethez képest. Amennyiben igen, értelmezhető-e úgy, hogy az Ör. Mód. pusztán megismétel egy olyan szabályt, amely korábban a kérelmező által is ismert, és számára is kötelező volt? E kérdéseket megvizsgálva az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [23] A két norma teljes tartalmi egyezőségét – azt, hogy a GYÉSZ-hez képest az Ör. Mód. nem jelentett érdemi változást a hulladékégetési feldolgozási kapacitás felső határa tekintetében –, a másodfokú hatóság GYÉSZ-re vonatkozó

- jogértelmezése nem támasztja alá teljes mértékben. A Pest Megyei Kormányhivatal 2019. november 11-én kelt másodfokú határozatában ugyanis leszögezte, hogy a GYÉSZ „szabályozása az önkormányzat közigazgatási területének településszerkezetére, annak területén történő építésekre, épületek elhelyezésére terjed és terjedhet ki”. A GYÉSZ 103. §-ának a 03965 övezeti sorszámmal jelölt előírása csak akkor alkalmazható, ha a kapacitásbővítés további épületek építésével jár, ha azonban csak a meglévő épületek kihasználása és kihasználtsága fog növekedni, akkor a GYÉSZ-t „nem lehet úgy értelmezni, hogy az megtiltja az ilyen formájú, típusú kapacitásnövelést” (lásd: Pest Megyei Kormányhivatal 2019. november 11-én kelt PE/KTFO/2497-10/2019. számú határozata, 30–31. oldal). Ehhez képest az Ör. Mód. általános, építési tevékenységtől független környezetvédelmi célú tilalmat határoz meg. Értelmezéstől függően tehát a két norma tartalmi egyezősége vagy részbeni eltérése is megállapítható lehet.
- [24] Fontos körülmény továbbá, hogy bár a Kúria ex nunc hatállyal semmisítette meg a GYÉSZ szóban forgó előírását – így az anyagi jogi szabály csak a határozat közzétételével került ki a jogrend alkalmazandó normái közül –, kifejezetten rendelkezett a megsemmisített norma egyedi és általános alkalmazási tilalmáról. Az alkalmazási tilalom lényege az, hogy az érintett jogi norma nem alkalmazható közhatalmi eljárásokban, így sem hatósági, sem pedig bírósági eljárásban. Abból sem jogok, sem pedig kötelezettségek nem származnak a jogalanyokra, következésképpen annak semmilyen kihatása nem lehet az eljárás kimenetelére. Praktikusan tehát a megsemmisített rendelkezést nemlétezőnek kell tekinteni az érintett eljárás megindulásának időpontjától kezdve egészen annak befejezéséig. Ezért a kúriai megsemmisítés ex nunc hatálya folytán alkotmányjogi szempontból nem lehet szó – még a két rendelkezés esetleges egyezése esetén sem – a korábbi helyi építési szabályzatban elhelyezett tiltás és az utóbb megalkotott környezetvédelmi rendelkezés „folytonosságáról”. Amennyiben az Alkotmánybíróság jelentőséget tulajdonítana a megsemmisített GYÉSZ-előírásnak, és azt az értelmezést fogadná el, hogy az a folyamatban lévő ügy érintettje – az engedélyes – számára érvényes korlátot tartalmazott, akkor lényegében felülbírálná, negligálná a törvényességi kontroll lefolytatására és az önkormányzati rendelet rendelkezésének megsemmisítésére Alaptörvényben felhatalmazott bírói fórum, a Kúria tárgykörben hozott határozatát.
- [25] Összefoglalva: a GYÉSZ 103. §-ának a 03965 övezeti sorszámmal jelölt előírása korábban érvényes és hatályos norma volt. Annak mérlegelése során, hogy az Ör. Mód. a korábban hatályos jogi környezethez képest bevezetett-e korlátozást – tehát, hogy a konkrét ügy ügyfelének jogi várakozása módosult-e –, e rendelkezést a Kúria által kimondott alkalmazási tilalomra tekintettel ebben a konkrét ügyben nem lehet figyelembe venni. Következésképpen az Ör. Mód. által a folyamatban lévő ügyekre vonatkozóan is bevezetett 8000 t/év kapacitáskorlát jelen ügyben hátrányos tartalmúnak minősül.
- [26] 3.2. Az előírást a jogalkotó önkormányzat nem visszamenőlegesen léptette hatályba, de az Ör.-nek az Ör. Mód. által megállapított 13/A. §-a az Ör. 4/A. §-ának azonnali hatályáról rendelkezik akkor, amikor annak folyamatban lévő hatósági és bírósági eljárásokban való alkalmazását írja elő.
- [27] 3.3. Ezután az Alkotmánybíróságnak azt a kérdést kellett megválaszolnia, hogy a szóban forgó rendelkezés utólag megváltoztatja-e a múltban létrejött jogviszonyok megítélését. Ehhez azt kell tisztázni, hogy a környezetvédelmi működési engedély és egységes környezethasználati engedély kiadására irányuló eljárásban mikor beszélhetünk „létrejött” jogviszonyról.
- [28] Az Alkotmánybíróság – összhangban a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 15. § (1) bekezdésével – létrejött jogviszonyok alatt általában az anyagi jog alapján létrejött, anyagi jogi jogviszonyokat érti, a szabályozás csak abban az esetben visszaható hatályú, amennyiben védelmet élvező anyagi jogi jogviszonyokban kíván kedvezőtlen változást előidézni [lásd összefoglaló jelleggel: 2/2009. (I. 23.) AB határozat, ABH 2009, 51, 57; megerősítette: 6/2019. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [51]; 3003/2020. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [49]; 11/2021. (IV. 7.) AB határozat, Indokolás [25]–[33]]. A 11/2021. (IV. 7.) AB határozat leszögezte, hogy „új szabályozás alkalmazásának elrendelése a folyamatban lévő ügyekben (azonnali hatály) sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt visszaható hatályú jogalkotás tilalmát, amennyiben a jogalanyok helyzetét elnehezítő jogszabályi változtatásra, illetve Alaptörvényben biztosított jog alaptörvény-ellenes módon történő korlátozására vagy alanyi jog elvonására kerül sor”. Ezzel szemben eljárási cselekmények esetén alapvetően nincs alkotmányos akadály a módosított rendelkezések folyamatban lévő ügyekre történő alkalmazásának. A 8/2016. (IV. 6.) AB határozat arra is rámutatott, hogy „az Alkotmánybíróság által vizsgált jogviszonyok szükségképpen különböznek egymástól – közjogi vagy magánjogi, folyamatban levő vagy már teljesedésbe ment vagy rövid, hosszú távúak esetleg tartósak stb. – ezért az Alkotmánybíróság esetről esetre vizsgálja meg, hogy megvalósul-e a jogbiztonság sérelme” (Indokolás [56]).
- [29] A közigazgatási hatósági tevékenység – amilyen a hulladékégetési kapacitás bővítésének engedélyezése – jogalkalmazó tevékenység, amelynek során előbb eljárási jogviszonyok keletkeznek, az eljárás lezárultával pedig anyagi jogi jogviszonyok jönnek létre. Az engedélyezés mint egyedi döntés esetében a konkrét tevékenység

megkezdésének az a feltétele, hogy a hatóság az eljárásban állást foglalt a tervezett tevékenység jogszerűségéről, és ennek eredményeképpen az engedélyest egyedi döntéssel feljogosította annak végzésére. Tehát egy adott tevékenység végzésének a joga – az alanyi jog – a jogszerű engedélyen alapszik, abból származik, anyagi jogi jogviszony ezért a közigazgatási hatósági eljárás keretei közötti véglegessé vált engedély alapján jön létre. A már véglegessé vált döntés ellen a bíróság előtt kezdeményezett közigazgatási jogvitának a közigazgatási tevékenység jogszerűsége a tárgya [Kp. 85. § 4. § (1) bekezdés, 85. § (1) bekezdés].

- [30] Mindez azt jelenti, hogy a kérelem benyújtása nem teremt minden körülmények között a vonatkozó szabályozás teljes változatlanlanságához való jogot: az engedély kiadásának feltételei az eljárás során adott esetben még megváltozhatnak [kivételet jelent e körben, ha a jogszabály-módosítás jogszabályban rögzített alanyi jog, vagy Alaptörvényben biztosított jog érvényesítése céljából kezdeményezett eljárás kimenetelét érinti, lásd: 11/2021. (IV. 7.) AB határozat, Indokolás [33], [35]–[36]]. Egy jogszerűen lefolytatott eljárásban kiadott és véglegessé vált, a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő engedély azonban már anyagi jogi – alkotmányjogi szempontból védett – jogviszonyt keletkeztet. Tartós jogviszonyok módosítására egészen kivételes esetben – ha ennek alkotmányos indokai fennállnak – lehetőség van. Ez azonban kizárólag a jövőre nézve történhet. Az az előírás viszont, amely a hatósági eljárás befejezését, a döntés véglegessé válását követően utólag, visszamenőlegesen, a kérelmező hátrányára változtatja meg a konkrét ügyben a kérelem elbírálására vonatkozó anyagi szabályokat – tehát egy, már kiadott engedély eredeti feltételeit –, valódi visszaható hatályú jogalkotásnak minősül.
- [31] Jelen ügyben az ügyfélnek nem volt jogszabályon alapuló alanyi joga a kapacitás növelésére, az erre vonatkozó engedély megszerzése érdekében engedélyezési eljárást kellett indítania. A hatóság másodfokú, alaki jogerővel rendelkező döntésével 2029. november 15. napjáig hatályos környezetvédelmi működési engedélyt, egyben egységes környezethasználati engedélyt adott a kérelmezőnek. E döntés alapján – amelynek jogszerűsége az engedély kiadásakor hatályos jogszabályi rendelkezések alkalmazásával közigazgatási perben vizsgálható – viszont már a kérelmezőnek alanyi joga keletkezett az adott tevékenység megkezdésére. Az Ör. 13/A. §-a – összefüggésben a 4/A. §-sal – azzal a következménnyel jár, hogy az engedély kiadásának anyagi jogi feltételei utólag, az engedély kiadásának idejére visszamenőleges hatállyal megváltoztak. A támadott rendelkezés tehát azt jelenti, hogy a jogalkotó utólag, létrejöttére visszamenőlegesen változtatta meg egy múltban létrejött jogviszony megítélését, egy engedély alapján keletkezett jog gyakorolhatóságát. A bíróságnak kifejezetten egy, az engedély kiadásakor nem létező, csak később megalkotott jogszabályi rendelkezés alapján kellene jogszabálysértőnek minősítenie a hatóság által kiadott engedélyt. Ez sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezetett visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmát. A közigazgatási bíróság törvényességi, jogszerűségi vizsgálatának tehát nem képezheti alapját a támadott önkormányzati norma. De ezt leszámítva minden olyan eljárási, anyagi jogi – például környezet- és természetvédelmi (stb.) – törvény- avagy jogszabálysérelem vizsgálendő a perben, amelyet a felperesi önkormányzat keresetében a támadott saját rendelkezésén túl még megjelölt.
- [32] 4. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az indítványnak helyt adva megállapította, hogy az Ör. 13/A. §-a az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét okozta, és ezért azt az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megsemmisítette.
- [33] A megsemmisített rendelkezés az Abtv. 45. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben nem alkalmazható. Annak biztosítása érdekében, hogy alaptörvény-ellenes norma ne érvényesülhessen a jogrendben és a bíróságok az előttük folyamatban lévő ügyeket az Alaptörvénnyel összhangban álló jogszabályi rendelkezések alkalmazása révén dönthessék el, az Alkotmánybíróság – a jogbiztonság érdekében – az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján a támadott rendelkezés általános alkalmazási tilalmáról is döntött.
- [34] 5. Az Abtv. 44. § (1) bekezdés első mondata alapján az Alkotmánybíróság jelen határozatát a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/950/2021.

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleménye

- [35] Nem értek egyet a rendelkező részben foglaltakkal az alábbi indokok miatt.
- [36] 1. A jelen ügyben az Alkotmánybíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy sérti-e a visszaható hatály tilalmát az, hogy az Ör. 4/A. §-ába foglalt új korlátot a bíróságnak a korábban már véglegessé vált, és 12 000 t/év hulladékégetési kapacitásra vonatkozó engedély jogszerűségének bírósági felülvizsgálata során figyelembe kell vennie. Ennek eredményeként pedig egy olyan jogszabályi rendelkezés alapján kellene a bíróságnak megállapítania az engedélyezés jogsértő voltát, amely a másodfokú határozat meghozatalakor nem létezett.
- [37] Egyetértek azzal a levezetéssel, hogy a jelen ügyben megállapítható: a visszaható hatály vizsgálata szempontjából releváns anyagi jogi jogviszony a közigazgatási hatósági eljárás keretei között véglegessé vált engedély alapján jött létre, mert egy adott tevékenység végzésének a joga az engedélyen alapul. Ebben az anyagi jogi jogviszonyban az Ör. 13/A. §-a – összefüggésben a 4/A. §-sal – azzal a következménnyel jár, hogy az engedély kiadásának környezetvédelmi anyagi jogi feltételei utólag, az engedély kiadásának idejére visszamenőleges hatállyal megváltoztak.
- [38] 2. Véleményem szerint a jelen ügyben ugyanakkor a visszamenőleges hatályú jogalkotás alkotmányos feltételeit több sajátos körülményre figyelemmel kell vizsgálni. Emiatt úgy gondolom, hogy az ügyben az alkotmányos szempontok differenciáltabb megjelenítése szükséges, annak kiemelésével, hogy a jogbiztonságból fakadó alkotmányos követelmény lényege: a jogalanyoknak legyen lehetőségük arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz igazítsák. A visszamenőleges hatályú jogi szabályozás főszabály szerinti tilalma is elsősorban azt a célt szolgálja, hogy biztosítsa a jogi normák előreláthatóságának és kiszámítható működésének a követelményét.
- [39] A jelen ügyben ezért, álláspontom szerint, mindenképpen értékelni kellett volna, hogy az érintett gazdasági társaságot az engedélyezés folytán létrejött anyagi jogi jogviszonyban valóban érte-e olyan hátrány, amely a jogbiztonság sérelmét is megalapozza. Az Ör. 4/A. §-a ugyanis egy 2006 óta létező – és az adott eljárásban is alkalmazott, eredetileg az építési szabályzatban elhelyezett – rendelkezés „tovább élését” jelenti. Ebből következően nem egy új szabályról van szó, hanem egy olyan rendelkezésről, amely a Kúria ex nunc hatályú döntéséig az érintett helyi önkormányzat építési szabályozásának érvényes és hatályos rendelkezése volt. Ezt a rendelkezést tehát az érintett gazdasági társaság ismerte, annak tartalma alapján a kapacitásbővítés korlátozására számíthatott. Ezt alátámasztja az a tény is, hogy az elsőfokú hatóság a bővítést csak feltételeesen engedélyezte, éppen ezen szabályokra tekintettel.

- [40] 3. A fentiek alapján úgy gondolom, hogy a jelen ügyben nem ütközik a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába, és nem jelenti a jogbiztonság sérelmét egy olyan szabálynak a megalkotása, amelynek tartalma a konkrét ügyben érintett gazdasági társaság által ismert volt.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [41] A többségi határozat rendelkező részében foglalt megsemmisítéssel nem értek egyet.
- [42] A megsemmisítés a visszamenőleges hatályú jogalkotás általános tilalmának megsértésén alapul. Az indokolás meglehetősen alaposan össze is foglalja az ezzel kapcsolatos alkotmánybírói gyakorlatot; ennek relativizálását a jogbiztonsággal kapcsolatos alkotmányos elvárások érvényesülése szempontjából kifejezetten károsnak tartanám. Ennek ellenére sem tudtam a jelen ügy kapcsán a támadott rendelkezés megsemmisítését támogatni, tekintettel arra, hogy a határozat véleményem szerint elmulasztotta kellő alaposan megvizsgálni az említett, igen lényeges megállapításoknak a konkrét ügyre való alkalmazhatóságát, annak ellenére, hogy az indokolás IV/2. pontjában (Indokolás [16] és köv.) maga is hangsúlyozza, hogy az ilyen vizsgálat esetről esetre való mérlegelést igényel.
- [43] 1. Álláspontom szerint már az is vitatható, hogy a támadott rendelkezés valóban lezárt jogviszonyba való beavatkozást jelent-e (lásd: Indokolás [26]). Amint azt a többségi indoklás az idevágó részében maga is rögzíti, ilyen jogviszonyt úgy anyagi, mint eljárásjogi szempontból csak „[e]gy jogszerűen lefolytatott eljárásban kiadott és véglegessé vált, a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő engedély” keletkezett (Indokolás [30]). A jelen ügyben azonban éppen a kiadott hatósági engedély törvényességének bírósági felülvizsgálata tárgyában indult eljárás volt az, amely a korábban is létező, a kapacitásbővítést kategorikusan tiltó önkormányzati rendeleti szabály (a GYÉSZ 103. §-ának vonatkozó előírása) későbbi, a Kúria önkormányzati tanácsa által (jogforrástani és nem tartalmi okból) történő megsemmisítéséhez is elvezetett, és amely azóta sem zárult le. Ilyen körülmények között (különös tekintettel arra is, hogy a GYÉSZ-t érintő kúriai döntés ex nunc hatállyal semmisítette meg az említett előírást, vagyis az – amint arra a többségi határozat is utal – a bővítési kérelem benyújtásakor hatályos és alkalmazandó norma volt, így annak jogértelmezéssel történő „félretételére” a közigazgatási szervnek nyilvánvalóan jogköre nem lehetett) véleményem szerint vitatható annak megállapíthatósága is, hogy a támadott, a korábbi tartalmi korlátozást megismétlő szabály a jelen ügy tekintetében valóban egy már véglegesen lezárt jogviszonyba avatkozott volna be.
- [44] 2. A jogviszony véglegességében való állásfoglalástól független kérdés azonban, hogy az alkotmányjogi szempontból tilalmazott visszamenőleges hatályú jogalkotás megállapítására a jelen döntésben is összefoglalt alkotmánybírói gyakorlat (és a Jat.) értelmében kizárólag abban az esetben van lehetőség, ha a vizsgált norma az érintettek nézvé a korábbihoz képest hátrányos tartalmat hordoz. Ez a visszamenőleges hatály tilalmának sérelmén alapuló megsemmisítés nélkülözhetetlen fogalmi eleme, amely az egyes indítványok kapcsán szintén csak esetről esetre, az adott ügy összes egyedi körülményére figyelemmel történő vizsgálat során állapítható csak meg. Ilyen vizsgálat lefolytatásával azonban a többségi határozat nézetem szerint adós maradt.
- [45] Annak ellenére, hogy a GYÉSZ Kúria általi ex nunc hatállyal történő megsemmisítése kapcsán maga a döntés is megállapítja, hogy a korábbi, a most vizsgált Ör. Mód.-dal azonos tartalmú korlátozó szabály a kapacitásbővítés iránti kérelem benyújtásának időpontjában – sőt, a Kúria döntésének évekkal későbbi időpontjáig bezárólag azt követően is – érvényes és hatályos norma volt, arra hivatkozik, hogy a kúriai döntés [illetve a „másodfokú hatóság GYÉSZ-re vonatkozó jogértelmezése” (sic.)] következtében egyáltalán nem is vehető figyelembe (és ezért nem is vizsgálható) az Alkotmánybíróság által, hogy a támadott norma hordoz-e a korábbihoz képest hátrányos, az érintettek helyzetét elnehezítő tartalmat (IV/3.1. pont, Indokolás [21] és köv.). Mivel azonban az ilyen tartalom megállapíthatósága fogalmilag feltétele a jogbiztonság sérelme megállapításának, a határozat ezen kijelentése nézetem szerint már önmagában akadályát kellett volna, hogy képezze egy, a visszamenőleges hatály tilalmának sérelmén alapuló megsemmisítést tartalmazó rendelkező rész elfogadásának.
- [46] A GYÉSZ előírás korábbi érvényes és hatályos volta nézetem szerint egyúttal azt is jelenti, hogy azzal mind a kérelmezőnek, mind pedig a kérelmet elbíráló hatóság(ok)nak nemcsak tisztában kellett lennie, de – azt tiszteltében tartva – észszerűen nem is merülhetett fel a bővítési kérelemnek a kérelmezőre nézve kedvező

tartalmú elbírálása. [Amennyiben pedig a másodfokon eljáró hatóság (amely az önkormányzatok törvényességi felügyeletéért is felelős) nem értett egyet a GYÉSZ előírásával, azt az önkormányzati tanács előtt saját hatáskörben is megtámadhatta volna. Az azonban bizonyos, hogy „pusztán” jogértelmezéssel – a kizárólag a saját szakhatósági döntésében kifejtett ellenérvekre tekintettel – annak alkalmazásától nem tekinthetett volna el.] A Kúria ugyan több mint egy évvel később ezt a korlátozó szabályt (nem tartalmi törvényellenesség, hanem annak a nem megfelelő szabályozási tárgyú önkormányzati rendeletben való rögzítése okán) megsemmisítette; azonban ennek nem ex tunc hatállyal történő elrendelése révén utólagosan sem „igazolta” a kérelem hatósági elbírálásakor hatályos, kógens előírást tartalmazó jogszabályi előírás hatóság általi negligálását. Véleményem szerint ezt a körülményt sem az indítványozó bíró, sem az Alkotmánybíróság nem hagyhatta (volna) figyelmen kívül.

- [47] A hulladékfeldolgozó kapacitás jogszabályi korlátja tehát a kérelem benyújtásakor, annak hatósági elbírálása során, sőt az indítvány benyújtásához vezető bírósági eljárás során is (egészen a Kúria döntéséig) hatályban volt, és azt mindenkinek alkalmazandónak kellett (volna) tekinteni. A Kúria a döntését 2020. december 15-én hozta meg. Ebben – az ex nunc hatállyal történő megsemmisítés tényén túlmenően – külön is fontosnak tartotta kihangsúlyozni azt is, hogy az éppen megsemmisített előírás tartalmilag nem törvénytörő; ilyen korlátozást az önkormányzat a lakosok egészségének és a természet védelme érdekében jogszerűen önkormányzati normába foglalhat, ehhez mindössze arra van szükség, hogy azt ne az építési szabályzatban, hanem környezetvédelmi tárgyú rendeletalkotással tegye meg. Ennek a „felhívásnak” a győri önkormányzat igen gyorsan, alig két hónap alatt eleget is tett. A korábbival megegyező tartalommal alkotta újra az Ör. Mód.-ban – vagyis immár a megfelelő tárgykört szabályozó rendeletében – a megsemmisített előírást. Mindezekre tekintettel véleményem szerint egyébként sem lett volna megállapítható a vizsgált norma korábbihoz képest hátrányos, az érintettek helyzetét elnehezítő tartalma (mivel az valójában egyáltalán nem is változott); az erre vonatkozó vizsgálat és indoklás hiányában pedig még annyira sem. Így viszont az Alkotmánybíróság többségi döntésének rendelkező részében foglalt megsemmisítés sem lehet megalapozott.
- [48] 3. A fenti érveken túlmenően megjegyzem, hogy a jogbiztonság sérelmének pusztán a Kúria önkormányzati tanácsa döntésére – és annak jogkövetkezményeire – alapítottan történő megállapításával szemben álláspontom szerint komoly észszerűségi érvek is felmerülnek. Mint arra maga a többségi döntés is utal, a Kúria kifejezetten fontosnak tartotta tehát felhívni a figyelmet arra, hogy a korlátozó tartalmú előírást az érintett önkormányzat – amennyiben azt a megfelelő rendeletben teszi – akár változatlan tartalommal is jogszerűen „újraalkothatja”. Amennyiben a Kúriának valóban az lett volna a jogi álláspontja, hogy ilyen korlátozás alkalmazása a jelen ügyben érintett bővítéssel kapcsolatos bírósági eljárás során a visszamenőleges hatály tilalmát sértené, nemcsak a GYÉSZ megsemmisítésének ex nunc hatállyal történő megállapítása, de ezen „figyelemfelhívás” is a Kúria által kívánatosnak tartott eredménnyel ellentétesnek lenne tekintendő. Ha ugyanis ilyen korlát az alapügyben érintett hulladékfeldolgozó bővítésére nem vonatkozhat, egy ilyen tartalmú korlátozó szabálynak egyszerűen nem lenne címzettje. Tudomásom szerint legalábbis az érintett önkormányzat területén más, hasonló kapacitással és technikával működő hulladékfeldolgozó nem üzemel.
- [49] 4. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény legfőbb öre. Az alapügy tárgyát képező, évtizedek óta húzódó vita a hulladékfeldolgozó működése körül a helyi közügyek körébe tartozik. Ezek intézése, és az ezzel kapcsolatos rendeletalkotás az Alaptörvény 31–32. cikke alapján a helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörébe tartozik, amelyet azok a választópolgárok által megválasztott (35. cikk) képviselő-testület révén gyakorolnak (33. cikk); a helyi önkormányzatok és az állami szervek pedig együttműködnek a közösségi célok elérése érdekében (34. cikk). Az egészséges környezethez, illetve az egészséghez való jog szintén alaptörvényi védelem alatt áll, csakúgy, mint a környezeti és természeti értékek védelme. Ezeket az alkotmányossági szempontokat, mint a jelen üggyhöz szorosan kapcsolódó kérdéseket, a többségi határozat egyáltalán nem vonta vizsgálati körébe. Magam is egyetértek az említett alaptörvényi rendelkezéseknek a jövőben meghozandó bírósági döntésekre gyakorolt hatásával kapcsolatban a dr. Szabó Marcel alkotmánybíró úr különvéleményében írtakkal. Ezért – azzal a megszorítással, hogy véleményem szerint az eljáró hatóságoknak ugyan nyilvánvalóan nem kell(ett) a támadott rendelkezést alkalmazniuk (hiszen az csak jóval a döntésük meghozatala után került megalkotásra); a jelen megsemmisítés hiányában az indítványozó bírónak ezt meg kellett volna tennie, ezért nem az indítvány visszautasításának, hanem elutasításának lett volna helye – annak 3. pontjához csatlakozom.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás alkotmánybíró különvéleménye

- [50] A többségi döntésben foglaltakkal az alábbi okok miatt nem értek egyet.
- [51] Az indokolási érvelés alapvetően azon a körülményen alapszik, hogy a GYÉSZ kapacitásnövelést tiltó rendelkezését a Kúria ugyan ex nunc hatállyal semmisítette meg, azonban kifejezetten rendelkezett a norma általános és egyedi alkalmazási tilalmáról, így a GYÉSZ rendelkezését nemlétezőnek kell tekinteni.
- [52] Álláspontom szerint a rendelkező részben foglaltakat az indokolási érvelés ezen része nem igazolja, mert az ex nunc hatállyal megsemmisített norma az alkalmazási tilalom folytán a konkrét ügyben valóban nem alkalmazható, azonban olyan, az ex nunc hatályú megsemmisítést megelőzően létező normának tekinthető, amelyhez a jogalanyoknak, így az érintett gazdasági társaságnak a magatartását igazítani kellett. Ex tunc hatályú megsemmisítés esetén az adott norma valóban nemlétezőnek tekintendő, jelen esetben azonban jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy a Kúria az ex nunc hatályú megsemmisítés mellett döntött, és a jogalanyokat ért hátrány megítélése szempontjából annak is, hogy a kapacitásnövelést tiltó rendelkezés megsemmisítésre pusztán formai és nem tartalmi okból került sor.
- [53] A gazdasági társaságot ért esetleges hátrány megítélése szempontjából az sem lett volna figyelmen kívül hagyható, hogy az egységes környezethasználati engedélyt megadó másodfokú közigazgatási döntés a GYÉSZ rendelkezését azért nem vette döntése jogalapjaként figyelembe, mert a kapacitásbővítést tiltó rendelkezést nem az évente feldolgozott hulladék mennyisége, hanem az építési szabályok vonatkozásában tekintette korlátozónak. A Kúria a GYÉSZ rendelkezését azonban épp az önkormányzat eredeti jogalkotói szándékával összhangban azért találta jogszabálysértőnek, mert az, annak ellenére, hogy a hulladékégetési feldolgozási kapacitás mértékének korlátozását célozta, a helyi építési szabályzatban került elhelyezésre. A Kúria döntése tehát, amely a GYÉSZ rendelkezését formai okból semmisítette meg, implicite azt is igazolja, hogy az engedélyt kiadó másodfokú közigazgatási hatóság jogértelmezése nem volt helytálló.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel alkotmánybíró különvéleménye

- [54] A támadott jogszabályi rendelkezés többségi határozat szerinti megsemmisítésével több okból sem értettem egyet.
- [55] 1. A Kp. 4. § (1) bekezdése értelmében az indítványozó bírónak a közigazgatási szerv által megvalósított közigazgatási tevékenység [azaz a 4. § (3) bekezdés a) pontja értelmében az egyedi ügyben hozott határozat] jogszerűségéről kell döntenie a bírói kezdeményezésre okot adó alapügyben. A Pest Megyei Kormányhivatal a határozatát 2019. november 11. napján hozta meg. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése az Ör. Mód.-ot 2021. február 16. napján hirdette ki. Álláspontom szerint nem állapítható meg sem az, hogy a Pest Megyei Kormányhivatal határozatának meghozatala során, 2019-ben alkalmazta a 2021-ben megszületett önkormányzati rendelet előírásait, sem pedig az, hogy ezt az évekkel később megalkotott jogszabályt bármely okból alkalmaznia kellett volna, vagy egyáltalán az alkalmazás elvi lehetősége bármilyen formában is felmerülhetne. Az Alkotmánybíróságnak éppen ezért meggyőződésem szerint a bírói kezdeményezést az Abtv. 64. § d) pontja alapján vissza kellett volna utasítania, ugyanis a bírói kezdeményezésre okot adó eljárásban a támadott rendelkezést az indítványozó bírónak nyilvánvalóan nem kell alkalmaznia [legutóbb hasonlóan: 3160/2022. (IV. 12.) AB végzés, Indokolás [22]]. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság határozata az indítványozó bíró előtt folyamatban lévő per mikénti eldöntését nem befolyásolja.
- [56] 2. Abban az esetben, ha a fentiek ellenére mégis elfogadjuk, hogy a Pest Megyei Kormányhivatalnak határozata meghozatala során, még ha formailag nem is, de tartalmilag tekintettel kellett (volna) lennie az utóbb megalkotott önkormányzati rendelet szabályaira, ez kizárólag azért lenne lehetséges, mert az utóbb megalkotott önkormányzati rendelet szabályai tartalmilag teljesen azonosak azzal a szabállyal, amelyet korábban a Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf.5026/2020/4. számú határozatával, ex nunc hatállyal megsemmisített. Abban az esetben, ha ez az utóbb alkotott szabály tartalmilag megegyezne a korábban hatályban volt jogszabályi rendelkezéssel, úgy viszont fogalmilag nem merülhetne fel az ad malam partem, azaz a kérelmező gazdasági társaság helyzetét elnehezítő jogalkotás esete,

melynek hiányában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme sem merülhet fel. Különösen igaz ez azért, mert a Kúria Önkormányzati Tanácsának ex nunc hatályú megsemmisítése szükségképpen azt is jelenti, hogy a kérelmező gazdasági társaság a kérelme előterjesztésének időpontjában nem bízhatott alappal abban, hogy a jogszabályokkal ellentétes tartalmú kérelme pozitívan kerülhet elbírálásra.

- [57] 3. A támadott jogszabályi rendelkezés megsemmisítése nem azt jelenti, hogy a hulladékégető kapacitásbővítését ezt követően immáron automatikusan, valamely jogszabály rendelkezésének megfelelően kötelezően engedélyezni kell, hanem csupán azt, hogy erre a kérdésre immáron kifejezett jogszabályi rendelkezés nem áll az engedélyről és annak jogszerűségéről döntő szervek, így jelen esetben az indítványozó bíró rendelkezésére. Az Alkotmánybíróság többségi határozatából éppen ezért jelen esetben az következik, hogy az indítványozó bírónak a döntése meghozatala során közvetlenül kell érvényre juttatnia az Alaptörvényből fakadó követelményeket. E körben lényegesnek tartom annak külön hangsúlyozását, hogy amíg egy kifejezett jogszabályi rendelkezés figyelmen kívül hagyása általában, egyéb feltételek hiányában jellemzően csak az alkotmányosság szintjét el nem érő contra legem jogalkalmazásnak minősülhet, addig azonban az Alaptörvényből fakadó követelmények érvényre juttatásának elmaradása minden esetben a döntés contra constitutionem válását és Alkotmánybíróság általi megsemmisítését eredményezi.
- [58] Ilyen, a contra constitutionem megítélést befolyásoló szempont a mintegy 130 ezer fő lélekszámú győri lakosság választott képviselői útján már 2006-ban kifejezett és félreérthetetlen jogszabályi rendelkezésben testet öltő, és azóta az önkormányzat által folyamatosan képviselt, az Alaptörvény 31. és 32. cikke szerinti helyi közügyet érintő akarata, továbbá az ezen lakosok egészséges környezethez való jogának érvényesítése [Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése], az ezen joghoz szervesen kapcsolódó visszalépés tilalma, elővigyázatosság és megelőzés elve, valamint a térség környezeti és természeti értékeire [Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése] gyakorolt hatása. Az indítványozó által meghozandó határozatban ezen szempontok az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem hagyhatóak figyelmen kívül, és nem is értékelhetőek az Alaptörvénnyel ellentétesen. Ennek oka, hogy az Alaptörvény 28. cikke alapján „a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgáster keretein belül azonosítania kell az elé kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmeznie” {elsőként: 3/2015. (II. 12.) AB határozat, Indokolás [17]; legutóbb például: 3112/2022. (III. 23.) AB határozat, Indokolás [25]}. A bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő, az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz alapján pedig az Alkotmánybíróság értékelheti, hogy „a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes.” {3/2015. (II. 12.) AB határozat, Indokolás [18]; legutóbb hasonlóan például: 3165/2021. (IV. 30.) AB határozat, Indokolás [46]}

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

- [59] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

- [60] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

**Az Alkotmánybíróság 9/2022. (V. 25.) AB határozata
a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 810. §-ával kapcsolatos mulasztás megállapításáról**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában – *dr. Czine Ágnes* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Handó Tünde*, *dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó*, *dr. Juhász Imre*, *dr. Márki Zoltán* és *dr. Szívós Mária* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja: az Országgyűlés mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet idézett elő azáltal, hogy a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 810. §-ában nem szabályozta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jobbiztonságból fakadó következményeknek megfelelően a pótmagánvádló azon mulasztásának jogkövetkezményét, amikor a másodfokú eljárásban megszűnt jogi képviselőről a bíróság felhívására a kitűzött határidőben nem gondoskodik.
Ezért az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2022. december 31-ig tegyen eleget.
2. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 813. § (4) bekezdése és (2) bekezdés „a pótmagánvádló védejtése miatt” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s**I.**

- [1] 1. A Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság bírói tanácsa (a továbbiakban: indítványozó) 3.Bf.162/2021/9. számú végzésével az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 813. § (2) bekezdés „a pótmagánvádló védejtése miatt” szövegrésze, valamint a (4) bekezdés alaptörvény-ellenességének megállapítását és ex nunc hatályú megsemmisítését, valamint az indítványozó előtt folyamatban lévő ügyben történő alkalmazásának a kizárását indítványozta.
- [2] 2. A bírói kezdeményezés alapjául szolgáló ügyben a Nyíregyházi Járásbíróság 2021. február 18-án kelt 11.B.425/2020/11. számú ítéletével pótmagánvádas eljárásban a terheltet testi sértés vétsége [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdése és (9) bekezdés a) pontja] miatt emelt vád alól felmentette. Az ítélet ellen a pótmagánvádló a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítása, jogi képviselője pedig „súlyosítás” céljából jelentett be fellebbezést.
- [3] Az indítványozó a Be. 599. § (1) bekezdése alapján az előtte folyamatban lévő másodfokú eljárásban 2021. május 18-ra nyilvános ülést tűzött ki, amelyen az arra szabályszerűen idézett pótmagánvádló nem jelent meg, mulasztását jogi képviselője az időközben elszünetelt koponyasérülése következtében megromlott egészségi állapotára hivatkozással igazolta. Az indítványozó a nyilvános ülést 2021. június 18-ra halasztotta. A pótmagánvádló jogi képviselője azonban 2021. június 3-án bejelentette, hogy a pótmagánvádló egészségi állapota miatt továbbra sem tud személyes megjelenési kötelezettségének eleget tenni. A pótmagánvádló jogi képviselője egyúttal azt is bejelentette, hogy a továbbiakban nem látja el a pótmagánvádló jogi képviseletét. Erre tekintettel az indítványozó bíróság felhívta a pótmagánvádlót arra, hogy tizenöt napon belül gondoskodjék a jogi képviseletéről, és tájékoztatta a mulasztás következményeiről. Eszerint, ha tartós, súlyos betegsége miatt nem képes eleget tenni személyes megjelenési kötelezettségének, akkor törvényes vagy meghatalmazott képviselője léphet a helyébe. A felhívás szabályszerű kézbesítésére a képviseleti jogosultsággal nem rendelkező jogi képviselő tájékoztatta 2021. július 7-én a törvényszéket, hogy a pótmagánvádlót koronavírus fertőzés gyanúja miatt járványügyi

megfigyelés céljából háziorvosi karanténba helyezte, ezért a pótmagánvádló a felhívásnak nem tud eleget tenni, és mulasztását a későbbiekben fogja igazolni. Erre azonban a bírói kezdeményezés benyújtásának időpontjáig, 2021. szeptember 27-ig nem került sor.

- [4] Az indítványozó az előtte folyamatban lévő eljárást 2021. szeptember 14-én kelt 3.Bf.162/2021/9. számú végzésével felfüggesztette, és az Abtv. 25. § (1) bekezdése alapján bírói kezdeményezéssel fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt normavilágosság és a XV. cikk (1) bekezdésében rögzített törvény előtti egyenlőség sérelmére hivatkozott. Ennek alapján indítványozta a Be. 813. § (2) bekezdés „a pótmagánvádló védejtése miatt” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását és ex nunc hatályú megsemmisítését, valamint az indítványozó előtt folyamatban lévő ügyben történő alkalmazásának a kizárását.
- [5] Az indítványozó által a bírói kezdeményezés indokolásában előadott érvelés lényege a következő. A Be. 788. § (1) bekezdése szerint a pótmagánvádas eljárásban a sértett jogi képviselője kötelező. A Be. – indítvány előterjesztésekor hatályos – 803. § (5) bekezdése szerint „[h]a a pótmagánvádló jogi képviselője az eljárásban megszűnik, a bíróság az erről való tudomásszerzést követő nyolc napon belül felhívja a pótmagánvádlót, hogy jogi képviselőről tizenöt napon belül gondoskodjék. Ha a pótmagánvádló a kitűzött határidő alatt jogi képviselőről nem gondoskodik, az eljárást meg kell szüntetni. A pótmagánvádlót erre figyelmeztetni kell.”
- [6] Az idézett rendelkezés a Be. pótmagánvádas eljárást szabályozó CV. Fejezetének az elsőfokú bírósági eljárásra vonatkozó szabályai között szerepel. A pótmagánvádló ugyanezen mulasztásának a jogkövetkezményeit a másodfokú pótmagánvádas eljárásban a jogalkotó nem szabályozta. A Be. 803. § (5) bekezdésében foglalt elsőfokú szabály alkalmazása a másodfokú eljárásban ugyanakkor azért problémás, mert a másodfokú eljárási szakaszban nem elegendő, ha a bíróság rendelkezik az eljárás megszüntetéséről – ahogyan azt a Be. 803. § (5) bekezdése előírja –, hanem emellett az elsőfokú ügydöntő határozatról is rendelkeznie kell. Erre vonatkozóan azonban a jogalkotó nem adott iránymutatást a másodfokú eljárásra irányadó szabályokban.
- [7] Az indítványozó figyelemmel volt arra is, hogy a Be. 787. § (1) bekezdése értelmében a pótmagánvádas eljárásban a Be. általános szabályait kell alkalmazni a CV. Fejezetben meghatározott eltérésekkel. Ezen általános szabályokat áttekintve az indítványozó az alábbi következtetésre jutott. A másodfokú eljárásban a Be. 607. § (1) bekezdése alapján a bíróság az eljárást megszünteti, és az elsőfokú bírósági ítéletet hatályon kívül helyezi. A Be. 607. § (1) bekezdése visszautal az 567. § (1) és (2) bekezdésében az elsőfokú szabályok között rögzített esetekre. Jelen ügyben azonban az indítványozó álláspontja szerint az ott felsorolt megszüntetési okok egyike sem állapítható meg, és ezért az eljárás megszüntetése mellett nincs törvényes lehetőség az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére. Ugyanakkor az indítványozó az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedését sem állapíthatja meg, mert a Be. 458. § b) pontja értelmében arra csak a fellebbezés visszavonása esetén kerülhet sor. A Be. 810. § (1a) és (1b) bekezdései pedig a jogi képviselőről való gondoskodásra irányuló felhívás eredménytelenségét nem tekintik a fellebbezés vélelmezett visszavonásának.
- [8] Az indítványozó álláspontja szerint az általános eljárási szabályok sem adnak iránymutatást a bíróságok számára arra az esetre, ha a pótmagánvádló jogi képviselője a másodfokú eljárásban szűnik meg, és a másodfokú bíróság felhívása ellenére sem gondoskodik további jogi képviselőről. Azáltal, hogy a jogalkotó nem rendelkezett a pótmagánvádló ezen mulasztásának az eljárásjogi következményéről, az indítványozó szerint a pótmagánvádas eljárás résztvevői számára kiszámíthatatlanná válik az eljárás eredménye, ami az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvei közül a normatartalommal szemben támasztható követelmények sérelmére vezet.
- [9] Az indítványozó szerint továbbá a Be. 803. § (5) bekezdésének a másodfokú pótmagánvádas eljárásban történő alkalmazása az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésével is ellentétes az alábbiak miatt. Az indítványozónak az előtte folyamatban lévő másodfokú eljárásban az eljárásnak a Be. 803. § (5) bekezdésére alapított megszüntetése esetén is határoznia kell a bünyügyi költségről. Erre a Be. 813. § (4) bekezdésében foglalt szabály ad iránymutatást.
- [10] A Be. 813. § (4) bekezdése szerint: „A másodfokú bíróság a pótmagánvádlót a másodfokú eljárásban felmerült bünyügyi költség viselésére és az ott felmerült, a (2) bekezdésben meghatározott díj és költség megtérítésére kötelezi, ha az elsőfokú bíróság határozata ellen kizárólag a pótmagánvádló fellebbezett, és a másodfokú bíróság a határozatot helybenhagyja.”
- [11] A Be. 813. § (2) bekezdése szerint „[h]a a vádat pótmagánvádló képviselte, és a bíróság a vádlottat az 566. § (3) bekezdésében meghatározott eset kivételével felmenti, vagy vele szemben az eljárást a pótmagánvádló védejtése miatt megszünteti, a pótmagánvádló az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésétől számított egy hónapon belül – jogszabályban meghatározott mértékben – megtéríti a vádlott meghatalmazott védőjének azon díját és költségét, amely a pótmagánvádló fellépése után keletkezett.”

- [12] Az indítványozó álláspontja szerint, ha a bíróság az előtte folyamatban lévő ügyben az eljárást a Be. 803. § (5) bekezdése alapján eljávra megszüntetné, ezen szabályozás alapján a védő díjának és költségének viselésére nem lehetne a pótmagánvádlót kötelezni. Így a büntetőigény érvényesítéséhez előírt feltételről a bíróság felhívása ellenére nem gondoskodó pótmagánvádló az eljárás ilyen okból történő megszüntetése esetén kedvezőbb helyzetbe kerülne annál a pótmagánvádlónál, aki eljárási kötelezettségeit maradéktalanul teljesítette, de a terhelt felmentése miatt minden költség viselésére kötelezni kellett.
- [13] Az indítványozó szerint ezek a rendelkezések sértik a büntetőeljárás alá vont terheltnek az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében rögzített törvény előtti egyenlőséghez való jogát. Az eljárásnak a pótmagánvádló ilyen mulasztása miatt történő megszüntetése esetén a terheltnek a védelem ellátásával kapcsolatban felmerült költségei ugyanis a támadott rendelkezés megfogalmazása következtében nem térülnek meg, noha „a pótmagánvádló által képviselt vád alapján folytatott eljárásban a vádlott védelme fokozottan indokolttá teszi a számára megfelelő védő kiválasztását” {15/2016. (IX. 21.) AB határozat, Indokolás [61]}.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróság a támadott jogszabályi rendelkezés vonatkozásában megkereste az igazságügyi minisztert a jogalkotói indokok megismerése és álláspontjának közlése céljából.
- [15] 4. Az Alkotmánybíróság az indítvány elbírálása során figyelemmel volt arra is, hogy az Országgyűlés 2021. december 14-i ülésnapján elfogadta az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2021. évi CXXXIV. törvényt (a továbbiakban: Módtv.), amelynek 203. § o) pontja a Be. 803. § (5) bekezdésében a [ha a pótmagánvádló a kitűzött határidő alatt jogi képviselétéről] „nem gondoskodik, az eljárást meg kell szüntetni” szövegrész helyébe a „nem gondoskodik, ezt úgy kell tekinteni, hogy a pótmagánvádló a vádat ejtette, egyúttal az eljárást meg kell szüntetni” szövegrészt iktatta be. A jogszabályi rendelkezés módosítása 2022. március 1-jén lépett hatályba [lásd. Módtv. 223. § (4) bekezdés].

II.

- [16] 1. Az Alaptörvénynek az indítvánnyal érintett rendelkezései:
„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.”
- [17] 2. A Be.-nek az indítvánnyal érintett 2022. február 28-ig hatályos szövege:
„803. § (5) Ha a pótmagánvádló jogi képviselése az eljárásban megszűnik, a bíróság az erről való tudomásszerzést követő nyolc napon belül felhívja a pótmagánvádlót, hogy jogi képviselétéről tizenöt napon belül gondoskodjék. Ha a pótmagánvádló a kitűzött határidő alatt jogi képviselétéről nem gondoskodik, az eljárást meg kell szüntetni. A pótmagánvádlót erre figyelmeztetni kell.”
- [18] 3. A Be.-nek az indítvánnyal érintett 2022. március 1-jétől hatályos szövege:
„803. § (5) Ha a pótmagánvádló jogi képviselése az eljárásban megszűnik, a bíróság az erről való tudomásszerzést követő nyolc napon belül felhívja a pótmagánvádlót, hogy jogi képviselétéről tizenöt napon belül gondoskodjék. Ha a pótmagánvádló a kitűzött határidő alatt jogi képviselétéről nem gondoskodik, ezt úgy kell tekinteni, hogy a pótmagánvádló a vádat ejtette, egyúttal az eljárást meg kell szüntetni. A pótmagánvádlót erre figyelmeztetni kell.”
„806. § (1) A pótmagánvádló a vádat bármikor ejtheti. A vád ejtését nem köteles indokolni.
(2) A bíróság az eljárást megszünteti, ha a pótmagánvádló a vádat ejtette vagy a mulasztását a vád ejtésének kell tekinteni. [...]”
„810. § (1) A másodfokú bíróság a pótmagánvádlót és jogi képviselőjét a tárgyalásra idézi.
(1a) Ha a tárgyaláson a pótmagánvádló
a) nem jelenik meg, és magát alapos okkal, előzetesen, haladéktalanul nem mentette ki, illetve a pótmagánvádlót azért nem lehetett idézni, mert lakcímének megváltozását nem jelentette be, vagy
b) önhibájából olyan állapotban jelenik meg, hogy nem hallgatható ki, az eljárási kötelezettségeit nem képes teljesíteni, továbbá az eljárási cselekményről engedély nélkül távozik,
úgy kell tekinteni, hogy a pótmagánvádló a fellebbezését visszavonta. A pótmagánvádlót erre az idézésben figyelmeztetni kell.

(1b) A pótmagánvádló a tárgyalásról ismételt vagy súlyos rendzavarása esetén sem utasítható ki, illetve vezettethető ki. Ha a pótmagánvádló a rendzavarással nem hagy fel, és ezzel lehetetlenné teszi a tárgyalás jelenlétében való folytatását, úgy kell tekinteni, hogy a fellebbezését visszavonta. [...]"

„813. § (2) Ha a vádat pótmagánvádló képviselte, és a bíróság a vádlottat az 566. § (3) bekezdésében meghatározott eset kivételével felmenti, vagy vele szemben az eljárást a pótmagánvádló védejtése miatt megszünteti, a pótmagánvádló az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésétől számított egy hónapon belül – jogszabályban meghatározott mértékben – megtéríti a vádlott meghatalmazott védőjének azon díját és költségét, amely a pótmagánvádló fellépése után keletkezett.

[...]

(4) A másodfokú bíróság a pótmagánvádlót a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére és az ott felmerült, a (2) bekezdésben meghatározott díj és költség megtérítésére kötelezi, ha az elsőfokú bíróság határozata ellen kizárólag a pótmagánvádló fellebbezett, és a másodfokú bíróság a határozatot helybenhagyja."

III.

- [19] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e a törvényben előírt feltételeknek.
- [20] Az Abtv. 25. § (1) bekezdése szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezheti az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének a megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának a kizárását, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy az alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította.
- [21] Az egyedi normakontroll eljárást kezdeményező bírói indítványnak az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerinti határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének a lényegét, az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit, és megfelelő indokolást is tartalmaz. Ezen kívül megjelöli a sérelmezett jogszabályi rendelkezést, és kifejezetten kéri az alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának a kizárását {3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [19]–[21]}.
- [22] 2. Az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy az indítványozó az előtte folyamatban lévő pótmagánvádas eljárásban köteles rendelkezni a bűnügyi költségek viseléséről, a Be. 813. § (2) és (4) bekezdését tehát alkalmaznia kell. A bírói kezdeményezés tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára való hivatkozást [Abtv. 25. § (1) bekezdés], megjelöli az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének a lényegét és a megsérteni vélt alaptörvényi cikkeket [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, XV. cikk (1) bekezdés], valamint megfelelő indokolást tartalmaz arra, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Az indítvány rögzíti az indítványozó kérelmét a támadott szövegrész alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére, valamint az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárására.
- [23] Az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy a bírói kezdeményezés megfelel az Abtv. 25. §-ában foglalt, valamint az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban meghatározott feltételeknek.

IV.

- [24] A bírói kezdeményezés az alábbiak szerint részben megalapozott.
- [25] 1. A bírói kezdeményezésben az indítványozó a Be. 813. § (2) bekezdés „a pótmagánvádló védejtése miatt” szövegrésze, valamint a Be. 813. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének a megállapítását, ex nunc hatályú megsemmisítését és az indítványozó előtt folyamatban lévő ügyben történő alkalmazásának a kizárását indítványozta. Alkotmányjogi aggályait az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogbiztonság követelményére, valamint a XV. cikk (1) bekezdésében foglalt törvény előtti egyenlőségre alapozta.

- [26] Az indítványozó elsődleges kifogása szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének fényében bizonytalan, hogy milyen módon kell a másodfokú eljárásban a jogkövetkezmények szempontjából értékelni a pótmagánvádló azon magatartását, hogy a másodfokú eljárásban nem jelent meg, és jogi képviselője lemondása után a bíróság felhívására sem jelölt ki új képviselőt a kitűzött határidőig. A Be. 803. § (5) bekezdése ugyanis csak az elsőfokú pótmagánvádas eljárást érintően rendelkezik arról, hogy ha a pótmagánvádló a kitűzött határidő alatt a megszünt jogi képviseletéről nem gondoskodott, az eljárást meg kellett szüntetni. A másodfokú eljárásra irányadóan ugyanakkor a Be. a pótmagánvádló ezen mulasztásának jogkövetkezményeit nem szabályozta. Ilyen kifejezett szabály hiányában az indítványozó bíróság a Be. 803. §-ában foglalt elsőfokú szabályt kísérelte meg alkalmazni a másodfokú eljárásban, annak során azonban több akadályba is ütközött, amelyek az indítvány értelmében alaptörvény-ellenes helyzetekhez vetettek. Egyrészlől a másodfokú eljárásban nem elegendő az eljárás megszüntetéséről rendelkezni a másodfokú bíróságnak, hanem az elsőfokú ügydöntő határozatról is döntenie kell, amelyet a Be. 803. § (5) bekezdése alkalmazásával nem tud elvégezni. Másrészlől a Be. 803. § (5) bekezdése szerinti elsőfokú szabály alkalmazása a másodfokú pótmagánvádas eljárásban a bűnügyi költségek viseléséről rendelkezés keretében oda vezetne, hogy a Be. 813. § (4) bekezdése alapján a mulasztásért felelős pótmagánvádlót sem a bűnügyi költség viselésére, sem pedig a védő díjának és költségének viselésére nem lehetne kötelezni. Az indítványozó értelmezése szerint ez indokolatlan különbségtételt jelentett a terheltek között. A terhelt felmentése esetén ugyanis a szabályosan eljáró pótmagánvádlót minden költség viselésére kötelezni kell, míg a képviselő kijelölése miatt mulasztó pótmagánvádlót csak akkor lehetne a meghatalmazott védő díjának megfizetésére kötelezni a másodfokú eljárásban, ha a rendelkezés nem tartalmazná a „pótmagánvádló vádejtese miatt” szövegrészt. Ezért kérte az indítványozó a költségviselésre vonatkozó Be. 813. § (2) bekezdéséből „a pótmagánvádló vádejtese miatt” szövegrész törlését. Így álláspontja szerint minden eljárásmegszüntetés esetén kötelezni lehetne a pótmagánvádlót a meghatalmazott védői díj és költségek azon részének a megfizetésére, amely fellépése után keletkezett.
- [27] 2. Az Alkotmánybíróság az indítványozó kifogásai közül elsőként az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiságból fakadó jogbiztonság részeként a normatartalommal szemben támasztható követelmények érvényesülését vizsgálta a támadott jogszabályi rendelkezésekkel összefüggésben. Ezen vizsgálat keretében az Alkotmánybíróság figyelemmel volt arra, hogy ugyan az indítványozó a Be. 813. § (2) bekezdés „a pótmagánvádló vádejtese miatt” szövegrésze és a Be. 813. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességét állította, azt ugyanakkor a Be. 803. § (5) bekezdésében foglalt, az elsőfokú pótmagánvádas eljárásban irányadó szabály analógia útján történő alkalmazásából vezette le. Ezen analógia alkalmazását pedig az indítványozó azért tartotta indokoltnak, mert a Be. 810. §-ában, a másodfokú pótmagánvádas eljárásra irányadó szabályok között nem tudott beazonosítani az adott eljárási helyzetre irányadó rendelkezést. Jelentőséget tulajdonított az Alkotmánybíróság annak is, hogy a Be. 803. § (5) bekezdésében foglalt szabály módosításakor a jogalkotó a Módtv. indokolásában maga is rámutatott: „Ez a rendelkezés érinti a 813. § (2) bekezdésében foglaltakat, hiszen erre figyelemmel a pótmagánvádlónak megtérítési kötelezettsége keletkezik a pótmagánvádló fellépése után keletkezett meghatalmazott védői díj és költség tekintetében is, hiszen vádejtes miatti eljárás megszüntetés esetén arra köteles.” Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy a Be. 803. § (5) bekezdésében és a Be. 810. §-ában foglalt szabályok a felülvizsgálni kért jogszabályi rendelkezésekkel szoros tartalmi összefüggésben állnak, így ezen a jogszabályi rendelkezéseket is bevonta az alkotmányossági vizsgálatba.
- [28] 2.1. Az Alkotmánybíróság a 20/2020. (VIII. 4.) AB határozatban foglalta össze az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamisággal kapcsolatos gyakorlatát: „az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság egyik feltétlen ismérve a jogbiztonság. A jogbiztonság pedig az államtól, és elsősorban a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek és a norma címzettjei számára is értelmezhetők és követhetők legyenek (Indokolás [116], [120])” (Indokolás [67]). A jogalkotóval szemben nem csupán elvárás a mondatfűzés grammatikai hibátlansága, a norma logikai egységének és közérthetőségének a biztosítása – mivel az alkalmazhatóságnak ez az alapja –, a normavilágosság alkotmányos követelmény is [3047/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [13], [16]]. A jogalanyoknak tényleges lehetőséget kell biztosítani arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz igazíthassák [25/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 131, 132]. Ehhez pedig az szükséges, hogy a jogszabály szövege a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon [26/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 135, 142]. Nem felel meg a normatartalommal szemben fennálló követelményeknek az a szabály, „amely értelmezhetetlen voltánál fogva teremt jogbizonytalanságot, mert hatását tekintve nem kiszámítható és címzettjei számára előre nem látható” [42/1997. (VII. 1.) AB határozat, ABH 1997, 299, 301, legutóbb pl. 31/2021. (XII. 1.) AB határozat, Indokolás [67]]. Az Alkotmánybíróság értelmezésében

- megállapítható továbbá a jogbiztonság sérelme, ha a szabályban rejlő belső ellentmondás a jogalkalmazás során szükséges értelmezéssel nem kiküszöbölhető [1/1999. (II. 24.) AB határozat, ABH 1999, 25, 46]. Rámutatott az Alkotmánybíróság arra is, hogy a jogbiztonság meglétének vagy hiányának vizsgálatakor differenciáltan kell eljárni. Annak megállapítása során, hogy a szabályozás módja, a normatartalom sérti-e a jogbiztonságot, minden esetben figyelembe kell venni a szabályozás célját és a címzettek körét is (125/B/2003. AB határozat, ABH 2005, 1127, 1137). Más a normavilágosság és jogbiztonság alkotmányossági mércéje akkor, ha a címzettektől elvárható valamilyen speciális, az értelmezéshez szükséges szakértelem és más, ha az általánosságban érinti a jogalanyokat (395/D/2010. AB határozat, ABH 2011, 2090, 2096) (Indokolás [67]–[68]).
- [29] 2.2. Az Alkotmánybíróság először áttekintette a pótmagánvádas eljárásnak a tárgyalt pótmagánvádlói mulasztáshoz kapcsolódó, releváns szabályait.
- [30] A pótmagánvádas eljárásban a sértett (pótmagánvádló) jogi képviselete kötelező [Be. 788. § (1) bekezdés]. A tárgyaláson a pótmagánvádló és jogi képviselője jelenléte kötelező [Be. 803. § (1) bekezdés]. Ezeknek a kötelezettségeknek a biztosítása érdekében a Be. a pótmagánvádló egyes mulasztásaihoz és rendezavaró magatartásaihoz a büntetőeljárás szakaszaitól függően különböző jogkövetkezményeket kapcsol. A büntetőeljárás szakaszaihoz igazodó megítélés már a Be. 54. § (2)–(3) bekezdéseiben rögzített szabályokból is kitűnik. A Be. 54. § (2) bekezdése előírja, hogy „[h]a a pótmagánvádló tartós, súlyos betegsége miatt nem képes személyes megjelenési kötelezettségének eleget tenni, helyébe törvényes képviselője vagy meghatalmazott képviselője léphet”. A (3) bekezdés értelmében továbbá: „Ha a (2) bekezdésben meghatározott esetben nem lép képviselő a pótmagánvádló helyébe, és a pótmagánvádló idézés ellenére személyes megjelenési kötelezettségének nem tesz eleget, úgy kell tekinteni, hogy a feljelentést visszavonta, a vádat ejtette vagy a fellebbezést visszavonta.”
- [31] A tárgyalás előkészítésének a szakaszában és az elsőfokú bírósági eljárásban ennek megfelelően a pótmagánvádló egyes mulasztásainak a jogkövetkezménye a Be. szerint az, hogy úgy kell azokat tekinteni, mintha a vádat ejtette volna [Be. 801. § (3)–(3a) bekezdés, 803. § (4) bekezdés, 804. § (1) bekezdés], míg a másodfokú eljárásban ezek a mulasztások a fellebbezés visszavonásának minősülnek [Be. 810. § (1a)–(1b)].
- [32] A pótmagánvádas eljárásban első fokon a pótmagánvádló tehát kétféle módon ejtheti a vádat:
- kifejezett nyilatkozatával indokolás nélkül [Be. 806. § (1) bekezdés], vagy
 - olyan magatartást tanúsít, amelyet a vád ejtésének kell tekinteni (a továbbiakban: hallgatóságos vádejtés) [Be. 801. § (3)–(3a) bekezdés, 803. § (4) bekezdés, 804. § (1) bekezdés, 2022. március 1. után a Be. 803. § (5) bekezdés is]. A jogalkotó a vádejtés fogalmát a pótmagánvádas eljárás ezen eseteiben jogkövetkezményként, eljárás szankcióként alkalmazza.
- [33] A vádejtés szabályai az ügyészi vádmonopólium, a váddal való rendelkezés elveiből vezethetők le. A Be. 539. § (1) bekezdése szabályozza az ügyészi vádejtest. Az ügyész az ügydöntő határozat meghozataláig kifejezett nyilatkozatával ejtheti a vádat, a vád ejtését pedig indokolni köteles [Be. 539. § (2) bekezdés]. A Be. 539. § (1) bekezdése alapján az ügyész ejti a vádat, ha a bizonyítás alapján arra a meggyőződésre jut, hogy a) a vád tárgyává tett cselekmény nem bűncselekmény, b) a bűncselekményt nem a vádlott követte el vagy c) a bűncselekmény nem közvéderre üldözendő. A vád ejtését a bíróság köteles szem előtt tartani, ez esetben ügydöntő végzést hoz, melynek jogereje az ítéletével azonos [Be. 567. § (1) bekezdés c) pont]. Az ügyész tehát hallgatóságos módon nem ejtheti a vádat, hiszen indokolnia kell a vádejtest, és ezt nem teheti meg a büntetőeljárás során bármikor, csak az elsőfokú ügydöntő határozat meghozataláig [Be. 539. § (2) bekezdés].
- [34] A vádejtés tartalmilag azon ügyészi meggyőződés kifejeződése, hogy a bűncselekmény nem közvéderre üldözendő, vagy a bűncselekmény megvalósulása, illetve a terhelt bűnössége nem támasztható alá. Az ügyészi vád ejtése a gyakorlatban nem jelenti minden esetben az eljárás megszüntetését, amennyiben a jogszabály a sértett számára lehetőséget biztosít, hogy pótmagánvádlóként, magánvádlóként lépjen fel, akkor az eljárás folytatódhat [Be. 796. § (1) bekezdés].
- [35] A Be. a pótmagánvádas eljárás elsőfokú szabályai között rögzíti, hogy a pótmagánvádló a vádat bármikor ejtheti, de a vád ejtését – az ügyéssel ellentétben – nem köteles indokolni. A bíróság az eljárást megszünteti, ha a pótmagánvádló a vádat ejtette vagy a mulasztását a vád ejtésének kell tekinteni [Be. 806. § (1)–(2) bekezdés]. A pótmagánvádló is juthat arra a meggyőződésre a bizonyítás során, hogy az általa emelt vád nem bűncselekmény, vagy azt nem a megvádolt személy követte el. Ebben az esetben indokolás nélkül kifejezett nyilatkozatával ejtheti a vádat.
- [36] A Be. azonban meghatároz olyan pótmagánvádlói mulasztásokat, magatartásokat, amelyek bekövetkezése esetén – lényegében szankcióként – azokat vádejtésnek tekinti, amely együtt jár az elsőfokú eljárás megszüntetésével. Ilyen hallgatóságos vádejtésnek minősül, ha az előkészítő ülésen és az elsőfokú bírósági tárgyaláson a pótmagánvádló nem jelenik meg, és magát alapos okkal, előzetesen, haladéktalanul nem mentette ki, illetve a pótmagánvádlót

azért nem lehetett idézni, mert lakcímének megváltozását nem jelentette be, vagy önhibájából olyan állapotban jelenik meg, hogy az eljárási kötelezettségeit nem képes teljesíteni, továbbá az eljárási cselekményről engedély nélkül távozik [Be. 801. § (3) bekezdés, 803. § (4) bekezdés]. A pótmagánvádló az előkészítő ülésről, illetve az elsőfokú bírósági tárgyalásról ismételt vagy súlyos rendzavarása esetén sem utasítható ki, illetve vezettethető ki, ha azonban a pótmagánvádló a rendzavarással nem hagy fel, és ezzel lehetetlenné teszi az előkészítő ülés vagy a tárgyalás jelenlétében való folytatását, úgy kell tekinteni, hogy a vádat ejtette [Be. 801. § (3a) bekezdés, 804. § (1) bekezdés].

- [37] Mindezekből kitűnik, hogy a védejtés alapja elsősorban azon ügyészi, illetve pótmagánvádlói meggyőződés, hogy a cselekmény nem bűncselekmény, illetve azt nem a vádlott követte el. Az ún. hallgatólagos pótmagánvádlói védejtés viszont nem ezt a vádlói meggyőződést fejezi ki, hanem a pótmagánvádló eljárási mulasztása, rendzavarása miatt alkalmazott szankció, amely a jogintézmény értelmezését dogmatikai szempontból kiszélesíti.
- [38] A 2022. február 28-ig hatályos Be. rendelkezései között az elsőfokú eljárásban egyetlen olyan pótmagánvádlói mulasztás volt, amelyhez az eljárás megszüntetése kapcsolódott, de nem minősült a Módtv. hatálybalépéséig védejtésnek. Ez a vizsgált Be. 803. § (5) bekezdése, amely azt a mulasztást szankcionálja, amikor a pótmagánvádló kötelező jogi képviselote megszűnik, de a pótmagánvádló felhívásra nem rendelkezik új jogi képviselő kijelöléséről. A Módtv. 203. § o) pontjával 2022. március 1-jével hatályba lépett módosítás ezt a hiányosságot pótolva védejtésnek minősíti a pótmagánvádló ezen magatartását is. Mindez illeszkedik a hallgatólagos védejtés dogmatikájához, amely szerint az elsőfokú eljárásban egyes pótmagánvádlói mulasztások, rendzavarások hallgatólagos védejtésnek minősülnek. A módosítás ebbe a logikába illeszkedően azonban továbbra is csak az elsőfokú eljárásban ad iránymutatást az elsőfokú pótmagánvádas eljárási szabály megalkotásával.
- [39] Az Alkotmánybíróság utal a törvénymódosításhoz kapcsolódó indokolásra, amelyben a jogalkotó maga rögzítette, hogy „[a] jogalkalmazás során felmerült a pótmagánvádas eljárás egy részletkérdésével kapcsolatban egy jogértelmezési kérdés, amely miatt egyedi normakontroll eljárás kezdeményezésére is sor került. A normavilágosság és a kiszámíthatóság érdekében célszerűnek mutatkozik annak normaszövegben való pontosítása, miszerint amennyiben a pótmagánvádas eljárásban a jogi képviselot megszűnik és a kitűzött határidőben a pótmagánvádló nem gondoskodik jogi képviselotéről, azt a pótmagánvádló védejtésének kell tekinteni, egyúttal az eljárást meg kell szüntetni. Ez a rendelkezés érinti a 813. § (2) bekezdésében foglaltakat, hiszen erre figyelemmel a pótmagánvádlónak megtérítési kötelezettsége keletkezik a pótmagánvádló fellépése után keletkezett meghatalmazott védői díj és költség tekintetében is, hiszen védejtés miatti eljárás megszüntetés esetén arra köteles.”
- [40] 2.3. Az Alkotmánybíróság – a Módtv. rendelkezésére is figyelemmel – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme kapcsán az alábbiakat állapította meg.
- [41] A Be. 803. § (5) bekezdése másodfokú pótmagánvádas eljárásban való alkalmazhatósága kapcsán az Alkotmánybíróság a szabályozás két elemét tartotta szükségesnek kiemelni.
- [42] Az egyik, hogy a Be. szabályozási koncepciójában a másodfokú eljárás alapvetően különbözik az elsőfokú eljárástól abban, hogy amíg az elsőfokú eljárásban a vádról, addig a másodfokú eljárásban az elsőfokú ítéletről kell a bíróságnak döntenie. Ennek következtében a Be. 604. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyja, megváltoztatja vagy hatályon kívül helyezi. A hatályon kívül helyezéshez szükségszerűen kapcsolódik egy további rendelkezés az eljárásról: az eljárás megszüntetése vagy az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasító döntés. Az új eljárásra utasítás alapja a Be. 608. § (1) bekezdésében foglalt eljárási hiba lehet. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését a Be. az általános szabályok között a 607. § (1) bekezdésével rendezi, amely visszautal az 567. § (1) és (2) bekezdésére azzal, hogy az ott felsorolt esetekben a büntetőeljárást nemcsak meg kell szüntetni, hanem az elsőfokú ítéletet hatályon kívül kell helyezni. Az eljárás megszüntetésének általános okai a Be. 567. §-ában szerepelnek. A bíróság erről a jogszabályhely (1) bekezdése szerinti esetekben ügydöntő végzéssel, míg a (2) bekezdés szerinti esetekben nem ügydöntő végzéssel határoz.
- [43] A Be. 567. § (1) bekezdésében szereplő eljárásmegszüntetési okok között a védejtés köréből csak az ügyészi védejtés szerepel. A pótmagánvádlói védejtés jogkövetkezményeként az eljárás megszüntetése mint speciális, külön eljárásban irányadó szabály értelemszerűen nem a Be. 567. § (1)–(2) bekezdéseiben, az általános rendelkezések között kapott helyet, hanem a pótmagánvádas eljárás szabályai között [Be. 806. § (2) bekezdésben, illetve a módosított 803. § (5) bekezdésben].
- [44] A pótmagánvádas eljárás szabályozási sajátossága továbbá, hogy az elsőfokú eljárásban ezen, ún. hallgatólagos védejtésnek minősülő pótmagánvádlói magatartásokat (pl. ki nem mentett távolmaradás, önhibából olyan állapotban jelenik meg, hogy nem hallgatható ki) a másodfokú eljárásban a fellebbezés visszavonásának kell tekinteni [Be. 810. § (1a)–(1b) bekezdés]. Ezen helyzetekben a szükséges következményeket a bíróság – speciális szabály hiányában – az általános rendelkezések alapján vonja le. A fellebbezések a Be. 587. §-a szerinti visszavonása

- a másodfokú eljárásban a Be. 458. § (1) bekezdés b) pontja értelmében azt eredményezi, hogy az elsőfokú bírósági határozat lesz a jogerős bírósági határozat. A pótmagánvádlói fellebbezés visszavonása tehát – amennyiben más nem fellebbezett – az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedését eredményezi.
- [45] Nem fűz ugyanakkor ilyen jogkövetkezményt a szabályozás a Be. 803. § (5) bekezdése értelmében az elsőfokú eljárásban elkövethető, jelen eljárásban vizsgált mulasztáshoz. Ha tehát a pótmagánvádló a kijelölt határidőben a bíróság felhívása ellenére a másodfokú eljárásban nem gondoskodik a jogi képviselétéről, a másodfokú eljárásban irányadó Be. 810. §-ában nincs olyan rendelkezés, amely alapján a mulasztását a fellebbezés visszavonásának lehetne tekinteni. Ez a hiányosság az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a szabályozási ellentmondás forrása.
- [46] Az Alkotmánybíróság ezért megvizsgálta azt is, hogy a hatályos szabályozás alapján a másodfokú eljárásra értelmezhető-e analógia útján a hallgatóságos vádejtés azon elsőfokú szabálya [Be. 803. § (5) bekezdés], amely a pótmagánvádló tárgyalat mulasztásához (jogi képviselő kijelölésének elmulasztása) az eljárás megszüntetésének a szankcióját fűzi.
- [47] Az elsőfokú pótmagánvádas eljárás szabályai között szerepel, hogy a pótmagánvádló a vádat bármikor ejtheti [Be. 806. § (1) bekezdés]. Az Alkotmánybíróság szerint ez a szabály nem csupán azért nem alkalmazható a másodfokú pótmagánvádas eljárásban, mert azt a jogalkotó kifejezetten az elsőfokú pótmagánvádas eljárás szabályai között helyezte el. Nem alkalmazható azért sem, mert másodfokú eljárásban a vád ejtése az ügyész számára sem megengedett [Be. 539. § (2) bekezdés], méghozzá azért, mert a másodfokú bíróság már nem a vádról, hanem az elsőfokú bíróság ítéletéről határoz.
- [48] Ezen szabályozási koncepcióval összhangban rendelkezett úgy a jogalkotó, hogy a másodfokú eljárásban a pótmagánvádló egyéb tárgyalat mulasztásait a fellebbezés visszavonásának kell tekinteni [Be. 810. § (1a)–(1b) bekezdés].
- [49] Mindebből az Alkotmánybíróság szerint az következik, hogy a vádat a pótmagánvádló is csak az elsőfokú ügydöntő határozat meghozataláig ejtheti, illetve a tárgyalat mulasztását is csak eddig lehet vádejtésnek tekinteni.
- [50] Az Alkotmánybíróság megjegyzi továbbá, hogy amennyiben a pótmagánvádló jogi képviselettel összefüggő, másodfokú eljárásban történt mulasztása az eljárás megszüntetése mellett az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését vonná maga után, akkor egy olyan elsőfokú ítélet semmisülne meg, amelyet szabályos, törvényes elsőfokú eljárásban hoztak, amelyben valamennyi eljárási szereplő teljesítette a Be.-ben előírt kötelezettségeit. Ezzel szemben a pótmagánvádló is csak a másodfokú eljárásban mulasztott, ezért akkor tisztességes az eljárás, ha a mulasztását – hasonlóan a pótmagánvádló egyéb mulasztásaihoz – az adott eljárási szakaszban szankcionálja a bíróság.
- [51] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a Be. 803. § (5) bekezdésében foglalt szabály analógia útján a másodfokú pótmagánvádas eljárásban nem alkalmazható. Szintén megállapította az Alkotmánybíróság, hogy ennek hiányában nincs egyéb olyan rendelkezése sem a hatályos Be.-nek, amelyet a pótmagánvádló konkrét ügyben tanúsított mulasztása kapcsán a bíróság az eljárás folytatásában segítségül hívhatna. A pótmagánvádló mulasztásának jogkövetkezményei ezáltal bizonytalanná, maga az eljárás pedig az abban részt vevők számára kiszámíthatatlanná válik.
- [52] Rámutat az Alkotmánybíróság, hogy további alkotmányos aggályok merülhetnek fel abban az esetben, ha a pótmagánvádló a jogi képviselő kijelölésével összefüggő mulasztását olyan másodfokú eljárásban tanúsítja, amelyben az elsőfokú ítélet ellen nemcsak a pótmagánvádló, hanem a vádlott is fellebbezést terjesztett elő. Rögzíti továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a harmadfokú pótmagánvádas eljárásban irányadó Be. 811. §-a sem tartalmaz olyan rendelkezést, amelyet a pótmagánvádló hasonló mulasztása kapcsán a bíróság irányadónak tekinthetne, így ez a szabályozási probléma a harmadfokú eljárásban is fennáll.
- [53] Az Alkotmánybíróság szerint így a szabályozás a jogalkalmazók számára nem hordoz egyértelműen felismerhető normatartalmat, és nem teszi ténylegesen lehetővé a jogalanyok számára, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz igazíthassák.
- [54] Ezen körülmények miatt az Alkotmánybíróság nem tartja a bemutatott szabályozást a normatartalommal szemben az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadóan támasztható követelményekkel összhangban állónak.
- [55] 2.4. Úgy ítélte meg ugyanakkor az Alkotmánybíróság, hogy a szabályozás és a jogbiztonság összhangja a kifogásolt jogszabályhely megsemmisítése nélkül, az Alkotmánybíróság rendelkezésére álló egyéb jogkövetkezmény alkalmazásával is orvosolható. A jogbiztonság sérelme ugyanis nem a szabályozásból, hanem éppen annak hiányosságából fakad.
- [56] Az Abtv. 46. § (1) bekezdése felhatalmazza az Alkotmánybíróságot, hogy ha a hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását állapítja meg, a mulasztást elkövető szervet – határidő megjelölésével – felhívja feladatának teljesítésére. A törvényhely (2) bekezdésének

- c) pontja alapján a jogalkotói feladat elmulasztásának minősül, ha a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos.
- [57] Az Alkotmánybíróság szerint a jelen eljárásban vizsgált büntetőeljárás rendelkezés esetében lehetőség van arra, hogy az Abtv. 46. §-ában biztosított jogköre alapján, a hatályos jog kíméletével járjon el. Az Alkotmánybíróság észlelte ugyanis, hogy a szabályozás alaptörvény-ellenessége arra vezethető vissza, hogy a jogalkotó nem kellő körültekintéssel határozta meg a pótmagánvádló azon mulasztásának a jogkövetkezményeit, amelyek jogi képviselő kijelöléséhez kapcsolódnak. Nem gondoskodott arról, hogy a Be. az eljáró bíróság és az eljárás résztvevői számára egyértelmű, és a büntetőeljárásból fakadó dogmatikai követelményekkel összhangban álló iránymutatást adjon ezen mulasztás jogkövetkezményeinek a levonására a másodfokú pótmagánvádas eljárásban.
- [58] Ezért úgy ítélte meg az Alkotmánybíróság, hogy az Alaptörvénnyel való összhang helyreállítása nem a vitatott rendelkezés megsemmisítését, sokkal inkább a hatályos szöveg kiegészítését teszi szükségessé. Ilyen módon biztosíthatóvá válik a pótmagánvádló konkrét mulasztása esetén a megfelelő jogkövetkezmények előre látható, kiszámítható alkalmazása.
- [59] Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 46. § (2) bekezdés c) pontja alapján – hivatalból eljárva – megállapította: az Országgyűlés mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet idézett elő azáltal, hogy a Be. 810. §-ában nem szabályozta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonságból fakadó következményeknek megfelelően a pótmagánvádló azon mulasztásának jogkövetkezményét, amikor a másodfokú eljárásban megszűnt jogi képviselétől a bíróság felhívására a kitűzött határidőben nem gondoskodik. Ezért az Alkotmánybíróság felhívta az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2022. december 31-ig tegyen eleget.
- [60] 3. Az Alkotmánybíróság mindezen körülmények figyelembevételével vizsgálta meg az indítványozó által a bünyügyi költség szabályozásának az alaptörvény-ellenességére vonatkozóan előterjesztett alkotmányos érvelést.
- [61] A bünyügyi költség viselésének szabályozása a bíróság által hozott határozat tartalmához igazodik. A bünyügyi költségekre vonatkozó Be. 813. §-ának szerkezeti felépítése az eljárás egyes szakaszait követi. A pótmagánvádas elsőfokú eljárásra vonatkozó költségviselésnek az általános szabályozáshoz képest eltérő rendelkezéseit az (1)–(3) bekezdések tartalmazzák.
- [62] A Be. 813. § (1) bekezdése szerint, ha a bíróság a vádlottat felmentette, vagy vele szemben az eljárást megszüntette, a pótmagánvádló viseli azt a bünyügyi költséget, amely fellépése után keletkezett, vagyis
- a Be. 145. § (1) bekezdésében foglalt költséget (az állam által előlegezett költség és díj, a terhelt, sértett, vagyoni és egyéb érdekelt, a kirendelt védő, valamint a törvényes és a meghatalmazott képviselő költsége és díja),
 - az 576. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott bünyügyi költséget (hallásszerűlt, vak, siketvak, beszéd fogyatékos, nemzetiségi vagy a magyar nyelvet nem ismerő személy költsége).
- [63] A vádlott meghatalmazott védőjének költségére és díjára külön rendelkezés vonatkozik. A Be. 813. § (2) bekezdése szerint „[h]a a vádat pótmagánvádló képviselte, és a bíróság a vádlottat az 566. § (3) bekezdésében (lásd a vádlott kényszergyógykezelésének elrendelése) meghatározott eset kivételével felmenti, vagy vele szemben az eljárást a pótmagánvádló védejtése miatt megszünteti, a pótmagánvádló az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésétől számított egy hónapon belül – jogszabályban meghatározott mértékben – megtéríti a vádlott meghatalmazott védőjének azon díját és költségét, amely a pótmagánvádló fellépése után keletkezett.” Ebben a bekezdésben szerepel az indítványozó által támadott azon rendelkezés, amelyből a (2) bekezdésében rögzített, a „pótmagánvádló védejtése miatt” szövegrész megsemmisítését javasolta. [A (3) bekezdés a pótmagánvádló által fizetendő költségek arányosításáról szól.]
- [64] A másodfokú eljárásra vonatkozó költségviselés eltérő szabályait a Be. 813. § (4) bekezdése tartalmazza, amely szerint „[a] másodfokú bíróság a pótmagánvádlót a másodfokú eljárásban felmerült bünyügyi költség viselésére és az ott felmerült, a (2) bekezdésben meghatározott díj és költség megtérítésére kötelezi, ha az elsőfokú bíróság határozata ellen kizárólag a pótmagánvádló fellebbezett, és a másodfokú bíróság a határozatot helybenhagyja”. Ez a rendelkezés visszautal a pótmagánvádló védejtése miatt megszüntetett elsőfokú eljárásban alkalmazandó rendelkezésre, amely szerint a meghatalmazott védő díját is meg kell térítenie a pótmagánvádlónak a fellépése után terjedő időszakra nézve. A másodfokú eljárás ezen szabálya szerint a másodfokú eljárásban felmerült ilyen költséget kell megtéríteni, ha a pótmagánvádló fellebbezett, de a másodfokú bíróság az elsőfokú határozatot helybenhagyja.
- [65] Az indítványozó alkotmányos aggályai a Be. 803. § (5) bekezdésének a másodfokú pótmagánvádas eljárásban analógia útján történő alkalmazásához kapcsolódtak. Értelmezése szerint az előtte folyamatban lévő ügyben a Be. 813. § (4) bekezdése alkalmazása azért aggályos, mert a pótmagánvádló költségviselését csak abban az esetben teszi megállapíthatóvá, ha a bíróság az elsőfokú határozatot helybenhagyja. Ez utóbbira azonban

- a Be. 803. § (5) bekezdése alkalmazása esetén nem kerülhet sor, hiszen a felhívott rendelkezés az eljárás megszüntetését írja elő. Az eljárás megszüntetése esetén ugyanakkor a Be. szintén támadott 813. § (2) bekezdése alapján azonban nem írható elő a pótmagánvádló költségviselése, ha a megszüntetésre a pótmagánvádló védejtése miatt került sor.
- [66] Az indítványozó szerint a szabályozás indokolatlan különbséget tesz a büntetőigényének érvényesítéséhez előírt feltételről a bíróság felhívása ellenére sem gondoskodó pótmagánvádló és a kötelezettségeit maradéktalanul teljesítő pótmagánvádló között, utóbbit hozva indokolatlanul kedvezőtlenebb helyzetbe. Ez pedig az indítvány értelmében az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében szereplő törvény előtti egyenlőséghez való jogot sérti.
- [67] Az indítványozó ezért a Be. 813. § „a pótmagánvádló védejtése miatt” szövegrésze megsemmisítését kérte annak érdekében, hogy az eljárás megszüntetésére másodfokon alapot szolgáltató pótmagánvádlót is kötelezni lehessen a meghatalmazott ügyvédi díj és költségek megfizetésére.
- [68] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a fentiekben megállapította, hogy a Be. 803. § (5) bekezdésében foglalt szabály a másodfokú pótmagánvádas eljárásban analógia útján nem alkalmazható, így az alapján nincs helye a pótmagánvádlónak a jogi képviselő állításával összefüggő mulasztása esetén a másodfokú eljárás megszüntetésének.
- [69] Rámutat továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a bűnügyi költségekről való rendelkezés szempontjából előkérdésnek számít a jelen határozatban részletezett jogszabályi hiányosság pótlása, vagyis a jogi képvisellel kapcsolatos pótmagánvádlói mulasztás következményeinek szabályozása. A költségek viseléséről ugyanis a tárgyaló pótmagánvádlói mulasztás jogkövetkezményeit megállapító és ezáltal az eljárás sorsáról rendelkező másodfokú bírósági határozat tartalma, típusa alapján lehet határozni. A jogalkotónak tehát a másodfokú eljárásban feltárt szabályozási hiányosság orvoslása keretében a költségviselés szabályozását is hozzá kell igazítani a pótmagánvádló mulasztása jogkövetkezményének a megállapításához.
- [70] Az Alkotmánybíróság szerint továbbá a Be. 813. § (4) bekezdésének megsemmisítése szabályozási hiányossághoz, míg a Be. 813. § (2) bekezdés kifogásolt szövegrészének megsemmisítése – figyelemmel a Be. 567. §-ában szereplő megszüntetési okokra, amelyek általában nem vezethetők vissza a pótmagánvádló mulasztására, pl. elévülés, halál, kegyelem, a cselekményt jogerősen elbírálták – oda vezetne, hogy a bíróság a pótmagánvádlóra terhelne olyan költségeket is, amelyek nem vezethetők vissza a neki felróható magatartásra.
- [71] Az Alkotmánybíróság minderre tekintettel a Be. 813. § (2) bekezdés „a pótmagánvádló védejtése miatt” szövegrésze és (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést elutasította.
- [72] Az indítványozó azon kérelmének, hogy a támadott rendelkezések alkalmazását a folyamatban lévő eljárásban tiltsa meg, az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezés elutasítása miatt nem adott helyt.
- [73] 4. A határozat Magyar Közlönyben való közzététele az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondatán alapul.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/3684/2021.

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [74] A jelen határozathoz, amelynek az előadója voltam, azért jelenttem be a párhuzamos indokolást, mert szerettem volna kötetlenebb formában kitérni azokra a kérdésekre, amelyek a döntést megelőző vitában felmerültek. A határozat ugyanis meggyőződésem szerint jó alkalmat ad arra, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezetett normavilágosság alkotmányos szempontjai és a szakjogi jogértelmezés közötti határvonalat megvizsgáljuk.
- [75] A főhatározat tanúsága szerint az Alkotmánybíróság tagjainak többsége egyetértett előadó alkotmánybíróként képviselt azon álláspontommal, hogy nem egyszerű jogértelmezési kérdés annak eldöntése: a pótmagánvádló jogi képviselőének megszűnése és az újabb jogi képviselő kijelölésével kapcsolatos mulasztása milyen jogkövetkezményekkel jár a másodfokú eljárásban.
- [76] Fontos utalni arra is, hogy a jogalkotó maga is igyekezett tisztázni a kérdést, annak során azonban az elsőfokú eljárásra fókuszált: módosította a Be. 803. § (5) bekezdését, és abban kifejezetten megjelölte a védejtést. Az új szabály fényében lefolytatott alkotmánybírósági eljárás során nyilvánvaló volt, hogy mivel a módosított szabály az elsőfokú pótmagánvádas eljárásra irányadó, alaposabb elemzésre, a másodfokú eljárás szabályrendszerében elvégzett jogértelmezésre van szükség annak megállapítására, hogy az elsőfokú szabály a másodfokú eljárásban felhívható-e.
- [77] A testületi döntéshozatal során épp abban tértek el markánsan az álláspontok, hogy a másodfokú eljárás szabályozásából hiányzó rendelkezést elegendő-e a Kúriának szakjogi alapon, értelmezéssel pótolni, vagy az Alkotmánybíróság erőteljesebb eszközei szükségesek hozzá, mert a probléma súlyossága és a jogbiztonság követelményét sértő jellege folytán alkotmányos szintre emelkedik. Az Alkotmánybíróság többsége ezen utóbbi álláspont mellett tette le a voksát. A döntés szempontjait az alábbiakkal tartom szükségesnek kiegészíteni.
- [78] A konkrét esetben a bizonytalanság egyik forrása az volt, hogy a Be. szabályozási rendszerében az elsőfokú eljárás szabályait a másodfokú eljárásban, a másodfokú eljárás szabályait pedig a harmadfokú eljárásban is alkalmazni kell, ha a törvény másként nem rendelkezik. Emellett a pótmagánvádas eljárás egy külön eljárás, amelyben az általános szabályokhoz képest eltérő, speciális szabályokra kell tekintettel lenni. A második bizonytalanságot okozó tényező pedig, hogy bevett és jól ismert dogmatikai fogalmakat (védejtés, fellebbezés visszavonása) a pótmagánvádas eljárásban a jogalkotó szándéka szerint az általánostól ugyancsak eltérő tartalommal kell figyelembe venni és meghatározott esetekben vélelem alapján alkalmazni. Nem csoda tehát, ha a visszautaló szabályok ezen többszörösen összetett rendszerében az indítványozó bíró alkotmányos aggályokat vélt felfedezni.
- [79] Nézzük a kérdést részleteiben. A Be. a pótmagánvádló mulasztásait az eljárás valamennyi szakaszában rá nézve hátrányos jogkövetkezménnyel sújtja. Első fokon a védejtés (Be. 803. § és 804. §), másodfokon a fellebbezés visszavonása (Be. 810. §) vélelmezett alkalmazását kell elszüntetnie. A kettő közötti lényeges különbség, hogy védejtés esetén az eljárás ítélet meghozatala nélkül, az eljárást megszüntető határozattal ér véget, míg a fellebbezés visszavonásánál az ítélet jogerőre emelkedik. Ezen különbségtételt az általános szabályok értelmében az magyarázza, hogy az ügyész a vádat az elsőfokú eljárás befejezéséig ejtheti. [Be. 539. § (2) bekezdés] Ha azonban a pótmagánvádló jogosítványait vizsgáljuk, a helyzet összetettebb.
- [80] A Be. 803. § (5) bekezdése az elsőfokú pótmagánvádas eljárásban irányadó szabályként már 2022. március 1-jét megelőzően előírta: ha a pótmagánvádló elmulasztja, hogy a jogi képviselő pótlásáról gondoskodjon, az eljárást meg kell szüntetni. A jogalkotó ezt a szabályt a fenti dátummal kezdődően kiegészítette. A módosítás értelmében

a pótmagánvádló ezen konkrét mulasztását úgy kell tekinteni, hogy a pótmagánvádló a vádat ejtette. A jogalkotó a módosítással az eljárás megszüntetésének ezen, védejtésen alapuló esetét az elsőfokú eljáráshoz kötötte – mondhatnánk a Be. általános szabályai alapján. Nem ilyen egyértelmű a helyzet ugyanakkor a pótmagánvádas eljárás jogszabályi környezetében. A vád ejtése a pótmagánvádló számára ugyanis „bármikor” megengedett [Be. 806. § (1) bekezdés]. Ez a szabály vajon azt jelenti, hogy a pótmagánvádló – szemben az ügyéssel – a teljes büntetőeljárásban, tehát annak másod- és harmadfokú szakaszában is ejtheti a vádat? A Be. általános szabályai ennek ellentmondanak, hiszen a vád ejtését másod- és harmadfokon nem engedik meg. Emellett bizonytalanságot, sőt talán már önmagában is ellentmondást hordoz, hogy a pótmagánvádló számára a vád ejtését „bármikor” megengedő szabályt a jogalkotó a pótmagánvádas eljárás elsőfokú szakaszára irányadó rendelkezések között helyezte el, nem pedig a pótmagánvádas eljárás egészére alkalmazandó, általános szabályai körében. Mindezen ellentmondást nem oldják fel, sőt inkább felerősítik a pótmagánvádas eljárás további szabályai azáltal, hogy a védejtést és annak jogkövetkezményeit a másod- és harmadfokú eljárási szakaszokban nem szabályozzák, azokról hallgatnak.

- [81] Mindez pedig azért okoz további jogbizonytalanságot, mert a másod- és harmadfokú eljárási szakaszokban a vádhoz képest egy magasabb minőségbe lép át a terhelt bűnösségére vonatkozó bizonyosság, és már nem a vád, hanem a fellebbezéssel sérelmezett ítélet és az azt megelőző bírósági eljárás a felülbírálat alapja. Ebből az is következik, hogy az eljárás megszüntetése esetén a magasabb fokú bíróságnak szükséges rendelkeznie a felülbírálattal érintett ítélet sorsáról. Ennek hiányában az eljárás nem fejezhető be, nem fejeződik be. Ezen ítéletek sorsát a pótmagánvádas eljárás eltérő szabályai szintén nem rendezik. Így az eljáró bíró az általános eljárási szabályokhoz fordulhat segítségért? A Be. releváns 604. §-a az eljárás megszüntetése mellett az elsőfokú bírósági ítélet hatályon kívül helyezését írja elő. Ezt azonban a Be. 607. § (1) bekezdésében foglalt, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéséről szóló általános rendelkezés csak a Be. 567. §-ában rögzített okok fennállása esetén teszi lehetővé. Ezek között – minthogy az általános eljárásnak a pótmagánvádló nem szereplője – nem jelenik meg okként a pótmagánvádló valamely magatartása vagy éppen mulasztása.
- [82] A Be. 803. §-a szerinti szabályok másodfokú alkalmazásának emellett ellentmondanak a pótmagánvádas eljárás egyéb szabályai is. Ezek ugyanis a pótmagánvádló valamennyi egyéb olyan mulasztása esetére, amelyek első fokon a vád ejtését vonják maguk után, a másodfokú pótmagánvádas eljárásban a fellebbezés visszavonása jogkövetkezményt rendelik alkalmazni. Teszik ezt meglátásom szerint azért is helyesen, mivel másodfokon már nem a vád, hanem az ítélet vitatható, amelynek adekvát eszköze a fellebbezés. A jogalkotó által megfelelőnek ítélt „szankció” tehát a másodfokú eljárásban a fellebbezés visszavontnak tekintése. Az erre irányadó szabályok azonban nem rögzítik azon, jelen alkotmánybírósági eljárás alapjául szolgáló esetet, amikor a pótmagánvádló másodfokon nem gondoskodik a jogi képviselő pótlásáról.
- [83] Nem csoda, ha a bíró nem tudja, hogy melyik úton induljon az értelmezésben: a védejtés szabályainak vagy a fellebbezés visszavonásának analógiáját válassza.
- [84] Úgy vélem, hogy a logika nem kerek, akármerre indulunk. Miről beszélünk? Ha a pótmagánvádló jogi képviselete a másodfokú eljárásban megszűnik, és felhívásra nem jelöl új képviselőt, akkor joggal vélelmezhető, hogy érdektelenné vált az eljárás tovább folytatásában. Ha ugyanakkor a helyzet jogi következményeit kívánjuk levonni, akadályokba, joghézagokba ütközünk. Ha a védejtés logikai útján haladunk, akkor a Be. 806. §-ára támaszkodhatunk, amely a fentiek szerint már önmagában is ellentmondást hordoz. Ezen ellentmondásos tartalom engedi meg felhívni a Be. elsőfokú pótmagánvádas eljárásra irányadó 803. §-át a másodfokú eljárásban, amely ugyanakkor még mindig nem elégséges a fennálló jogi helyzet megoldásához. Szükség van ugyanis az eljárás befejezéséhez, a megszüntetéshez a Be. 607. §-ában, valamint a Be. 567. §-ában foglalt rendelkezésekre is, amelyek alkalmazása a fent kifejtettek szerint szintén bizonytalan. Mindemellett kínálkozik a másik lehetséges megoldás is: a Be. 810. § felhívása. Amennyiben ezen az úton próbálkozunk, meg kell állapítani, hogy a fellebbezés visszavonására vonatkozó szabály az alapul fekvő pótmagánvádlói mulasztásra vonatkozóan hiányzik, de lehet helye analógiának.
- [85] A törvényhozó által nyitva hagyott kérdések megválaszolásának további, eddig nem említett szempontja, hogy a terhelt jogait az adott eljárásban vajon kellő módon figyelembe vettük-e. Mi lenne jobb neki, egy felmentő ítélet jogerőssé válása, vagy a vele szemben folytatott eljárás megszüntetése?
- [86] A szabályozás hiányossága mindkét lehetőséget megvizsgálva megállapítható volt. Az így feltárt joghézag pótlása önmagában ugyanakkor nem lett volna az Alkotmánybíróság feladata. Gyakorlata szerint „[j]oghézag vagy a norma homályossága miatt alkotmányellenes helyzet csak akkor állapítható meg, ha a jogalkotási fogyatékos az alkotmányos jogok vagy alkotmányos alapintézmények (mint pl. a bírói függetlenség) sérelmére vezet. A törvényhozó által nyitva hagyott kérdéseket a joggyakorlat válaszolja meg; értelmezésével a hézagokat kitölti.

Az Alkotmánybíróságnak nem feladata, hogy akár a jogalkotó, akár a jogalkalmazó helyébe lépve a törvény által nyitva hagyott kérdéseket eldöntse, vagy a hiányokat pótolja.” [38/1993. (VI. 11.) AB határozat, ABH 2003, 256, 266]

- [87] Ennek megfelelően a jelen ügyben is egy további aspektus volt az, amely a kérdést az alkotmányossági probléma szintjére emelte. Ez pedig nem volt más, mint hogy a kétféle lehetséges megoldás alkalmazása egyaránt ellentmondásokkal volt terhelt, a két megközelítés összebékítése jogalkotói beavatkozás nélkül nem volt megvalósítható. Így a jogszabály céljával, valamint az Alaptörvénnyel összhangban álló értelmezés az Alkotmánybíróság megítélése szerint a jogalkotó segítségével nem volt meghatározható. Ezáltal emelkedett a szabályozási hiányosság kitöltését célzó szakjogi jogértelmezés alkotmányos normavilágossági kérdéssé. Minderre tekintettel vélte továbbá úgy az Alkotmánybíróság, hogy az eljárás az abban részt vevők számára ilyen jogszabályi környezetben kiszámíthatatlan, és ez a körülmény alapozta meg a jogbiztonság alkotmányos alapintézményének a sérelmét.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró különvéleménye

- [88] A többségi határozat 1. pontjában foglalt mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítását nem támogatom. Indokaim ezzel összefüggésben megegyeznek a dr. Márki Zoltán alkotmánybíró különvéleményének 1–4. pontjaiban foglaltakkal.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre alkotmánybíró különvéleménye

- [89] A többségi határozat rendelkező részének 2. pontjában foglalt elutasító rendelkezést támogatom, ugyanakkor az 1. pontban kimondott mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításával és az ahhoz fűzött indokolás jelentős részével azonosulni nem tudtam.
- [90] A rendelkező rész első pontjának indokolásával összefüggésben szeretném kiemelni, hogy a jelen ügyben érintett jogszabályi rendelkezéseket a jogalkotó felülvizsgálta, és a Be. 803. § (5) bekezdését kiegészítette a Módtv. 203. § o) pontjával, amely 2022. március 1-jétől hatályos (lásd: Indokolás [15]). A jelenleg hatályos rendelkezés értelmében ennek alapján vádelejtésnek kell tekinteni, ha a pótmagánvádló a megszűnt jogi képviseletéről felhívás ellenére nem gondoskodik (hallgatólagos vádelejtés).
- [91] Úgy ítélem meg, hogy a Be. 803. § (5) bekezdésének a fentiekben ismertetett kiegészítése után már – az indítványozó által állított – jogbiztonság sérelme nem merül fel.
- [92] Az 1. rendelkező részi ponttal kapcsolatos nemleges álláspontom további indokai megegyeznek a dr. Szívós Mária alkotmánybíró különvéleményének 2–4. pontjaiban foglaltakkal.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán alkotmánybíró különvéleménye

- [93] 1. Nem értek egyet a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításával. Kisebbségben maradván különvéleményt csatolok a döntéshez [Abtv. 66. § (2) bekezdés]. Egyébiránt az indítvány elutasításával szemben – némileg eltérő hangsúlyozás mellett – nem lett volna ellenvetésem.
- [94] 2. Álláspontom szerint az indítvánnyal támadott, illetve az Alkotmánybíróság által vizsgálat alá vont szabályozás alapján, nyomán avagy következményeként egyaránt nem állapítható meg – a határozat rendelkezése szerinti – alaptörvény-ellenesség. Nincs szó alkotmányossági kételyt ébresztő elmulasztott, illetve hiányzó szabályozásról. A meglévő szabályozás pótlását vagy javítását igénylő hiányérzet alapja nem valóságos joghézag. Nincs jogi hiányosság, az esetleges kérdésekre a válasz – korábban, s jelenleg is – szakjogi keretek között, törvényértelmezéssel megadható.
- [95] 3. Az Alkotmánybíróság – hivatalból – mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet állapított meg. Előrebocsátom, hogy a szabályozási diszharmonia nem feltétlen jelenti, hogy van bestopplást igénylő joghézag, kitöltésre váró űr. Elkerülve a joghézag fogalmának szemantikai csapdáját, álláspontom szerint a célzott/vágyott/igényelt szabályozás (illetve annak hiánya) önmagában nem jelenti azt, hogy joghézag van.
- [96] Anélkül, hogy ezáltal eleve felmentés lenne adható a szabályozó (jogalkotó) számára, kijelenthető, hogy a szabályozás és a perjogi cselekvési lehetőség között nyilvánvaló az összefüggés. A kazuisztikus (szélső esetben rabulisztikus) szabályozás nyilvánvalóan csökkenti a perjogi mozgáslehetőséget, s egyben felelősségváró magatartásra készíti az alkalmazóját, míg a kevésbé részletező (kevésbé kicsinyes, s inkább nagyvonalú) szabályozás növeli a perjogi aktorok cselekvési kompetenciáját, s egyben felelősségvállalásra készítet. Ehhez képest lehet az is mondani, hogy a perjogi cselekvési autonómia (öntörvényűség/függetlenség) kérdése valójában nem az eziránti elvárások csinosításának, csiszolásának, hanem a perjogi mozgáslehetőség terjedelmének (azzal egyenes arányban álló) függvénye.
- [97] Mindez nem az analógia legis kérdése, hanem a jog és alkalmazója közötti kompetenciamegosztásé.
- [98] Ehhez képest azt kell szem előtt tartani, hogy az adott aktor a perjogi cselekvése során kompetenciájában maradván láthatja el rendeltetésszerű feladatát, avagy ehhez rákényszerül kompetenciahatárának átlépésére. Valójában ez utóbbi esélye, illetve kockázata jelenti azt, hogy az ilyen perjogi cselekvés lehetősége önmagában kételyébresztő (alanyi kockázat), s egyben másfelől a létező szabály alkalmassága kétséges (tárgyi kockázat). Jelen esetben erről nincs szó.
- [99] 4. Kétségtelen, hogy a támadott joghelyen – első látásra – van szabályozási diszharmonia. Másfelől kétségtelen az is, hogy ennek forrása az a szabályozás, ami lényeges eljárási jogintézmények (ún. védejtés, fellebbezés visszavonása) esetében, az érdemi (hagyományos, megszokott) jelentéstartalom mellett elsétálva, csupán ezen jogintézmények eljárásjogi hatását használja, hasznosítja. Ennek láttán keletkezhet hiányérzet abban, aki (mint magam is) mind a védejtés, mind a fellebbezés visszavonása esetében elvárja (megszokta) a vádigényre vonatkozó akarati megnyilatkozást (s mivel a vádló oldaláról lévén szó: a kifejezett és egyértelmű akarati megnyilatkozást).
- [100] Az „úgy kell tekinteni, hogy vádat ejtette”; „hogy a fellebbezést visszavonta” fordulatok esetében azonban álláspontom szerint csupán nyelvi újdonságról van szó, ami hasonló az összbüntetés esetéhez (vö. „úgy kell meghatározni, mintha” Btk. 94. §). Vagyis jelen esetben valójában nem „hallgatólagos”, „csendes” akaratmegnyilatkozásról van szó, hanem arról, hogy a szabályozó állam egy bizonyos eljárási magatartást eleve (egyoldalúan) valaminek tekint (quasi), mégpedig megdönthetetlen törvényi vélelemként. Ez az ún. „quasi szabályozási” technika tehát nem új, legfeljebb a büntetőeljárásban. [A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: korábbi Be.) előkészítői még azt a különbséget is éreztették, ami a „ha e törvény másképpen” avagy „másként szabályozza” fordulat között van.]
- [101] A valóságban nem lehet szó védejtésről avagy fellebbezés visszavonásáról, hiszen az arra jogosult nem nyilvánult meg ekként. Arról van szó, hogy a pótmagánvádló bizonyos eljárásbeli (perrendszező, mulasztó) magatartásának valóságban megnyilvánulása esetére (következményként) a törvény kilátásba helyezi az igényérvényesítés perjogi lehetőségének kötelező megszüntetését. Olyan magatartásokról van szó, melyek egyike sem tekinthető rendeltetésszerű joggyakorlásnak, aminek elvárása, illetve amitől való tartózkodás elvárása – vádlóról lévén szó – nem kifogásolható. A magatartások mibenléte és eljárási következménye pedig a pótmagánvádló számára előrelátható, kiszámítható, tehát elkerülhető. Ez a valódi perjogi tartalma az adott szabályozásnak. Nem több, ám nem is kevesebb.

- [102] Mindemellett álláspontom szerint analógiáról sem lehet beszélni. Analógia (legis) akkor van, ha amire van szabályozó akarat, arra nincs szabály, és a jog alkalmazója a hiányzó szabályt maga kutatja fel és importálja. Ha azonban a jogalkotó oda, ahol (arra, amire) nincs szabály, különböző módon (előre-/visszautalás, értelmező rendelkezés stb.) az adott törvény más helyén meglévő szabályt vonatkoztat, más helyén lévő szabályra mutat, akkor a jog alkalmazója – értelemszerűen – nem maradt szabály nélkül, nem magányos.
- [103] Jelen esetben is erről van szó. A büntetőeljárás törvény – hagyományosan – a részek (fejezetek) között az ún. utaló rendelkezésekkel teremt fogalmi kapcsolatot, összefüggő szabályozást (elsősorban a felesleges ismétlések elkerülése végett).
- [104] 5. Álláspontom indokai érdemben a következők. Egyetértek azzal, hogy a védejtés hagyományos, érdemi tartalmát külön kell tartani, érvelésben is meg kell őrizni akarati jelentéstartalommal (amint nincs quasi ítélet/bírói határozat, akként nincs quasi vád sem). Kétségtelen az is, hogy másod-, harmadfokon (elsőfokú ítélet meghozatala után) nincs (nem lehet) helye védejtésnek [Be. 539. § (2) bekezdés].
- [105] A büntetőeljárás jog terén nem példátlan, ha egyazon jogintézménynek időnként eltérő joghatást tulajdonítanak. A védejtés iménti felfogása a védelv következetes érvényesítését tartja fontosnak, miáltal egyaránt biztosítéka mind az ügyészség váddal rendelkező jogának, mind pedig az eljárási feladatok megosztásának [vö. Be. 5. §, 6. § (1) bekezdés]. Eszerint a védejtés joghatása az eljárás kötelező megszüntetését vonja maga után, mivel az ítélethozatal egyik feltétele a vád. Ez a felfogása a bünvádi perrendtartásról szóló 1896. évi XXXIII. törvénycikk (a továbbiakban: Bp.), az 1973. évi I. törvény, a korábbi Be. és a jelenlegi Be. szerinti büntetőeljárásnak is (vö. Király Tibor: Büntetőeljárás jog, Osiris, Budapest, 2003. 656.). Ugyanakkor a büntető perrendtartásról szóló 1951. évi III. törvény módosításáról szóló 1954. évi V. törvény és a büntető eljárásról szóló 1962. évi 8. törvényerejű rendelet szerinti büntetőeljárás felfogás az volt, hogy a vád joghatályos elejtése nem lehetséges, illetve annak nincs kötelező joghatálya a bíróságra.
- [106] Ma tehát (hosszabb idő óta) az előbbi felfogás az uralkodó, amit – közjogi kötöttsége folytán – nem gondolok kikezdehetőnek. Ezért e tekintetben tehát egyetértek. Lényeges az e felfogás mögött meghúzódó megfontolás tartalma, az ugyanis szétszálazza a szempontokat, miáltal kihangsúlyozza a perjogon kívülre mutató, illetve a kívülről, közjogi vonatkozással bíró érveket.
- [107] Eszerint felsőbíróság előtt „a vád elejtését magában foglaló egyszerű jognyilatkozat a felsőbíróságot is a felmentés kimondására köteleznél: a legfontosabb bírói aktus tekintélye meg volna sértve, mert az elsőfokú ítélet olyannak tűnnék fel, mint a mely a fél egyszerű akaratkijelentésével eltörölhető. De nem férne ez össze a dolog természetével sem. A formális vád és a formális védekezés kimerítése után a feleknek nincs többé miről rendelkezniök. Mihelyt az ügy az ítélethozás szakába lép, az nem áll többé a felek rendelkezése alatt, hanem kizárólag a bírói hatalomkörében van. A perorvoslat nem a vád ellen irányul, hanem az ítélet ellen, s elméletileg nincs más eredménye, mint hogy az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának ereje felfüggesztetvén, az ügy az egyik bíróról a másikra hárul át (devolutio). S bár a felső bíró előtti eljárás is kontradiktorice van szervezve, ez mit sem változtat a felek közbenjárásának lényegén, mely abban áll, hogy a felek az ítéletnek megváltoztatását szorgalmazzák. Ha tehát a vádló a felsőfokon ama meggyőződésre jut, hogy az eljárás nem folytatandó tovább: úgy a felmentés indítványozásában nem akadályozható ugyan, de ez nem érintheti a bíróságnak azt a jogát, hogy kizárólagos hatalmába átment ügyet az indítványtól függetlenül intézze el.” (Balogh J. – Edvi Illés K. – Vargha F.: A bünvádi perrendtartás magyarázata I. k., Bp., Grill. Kkv., 1910. 237.)
- [108] A közvád esetében tehát a védejtés perjogi határideje valójában (illetve kétségtelen) nem perjogi szakkérdés. Alkotmányos alapról van szó, ugyanis a váddal közjogilag egy másik közjogi tényezőhöz kerül az igény, aki elől csak addig lehet elvonni, ha még nem döntött érdemben, különben biztosítani kell, hogy alkotmányos feladatát teljesítse. Ezért a felsőbíróság nem a vádról, hanem az első-, másodfokú ítéletről dönt. Ezzel összhangban másodfokon vádmódosításnak sincs helye [Be. 538. § (4) bekezdés]. Ennek így kell maradnia [vö. Alaptörvény 29. cikk (1) bekezdés első mondat zárófordulata s 25. cikk (2) bekezdés első mondat kezdőfordulata].
- [109] 6. Ugyanakkor kétségtelen – eltekintve ennek hivatkozási arzenáljától –, hogy a pótmagánvád nem a vádmonopólium közjogi alapjának megtörése, hanem csupán perjogi korrekciós eszköze. Nem a közvádlo alkotmányos helyzete ellenében, illetve kiegészítéseként, hanem a közvádlo jogértelmezésével szemben s a sértett perjogi érdekében indokolt a pótmagánvádló fellépési lehetőségének biztosítása (egyébként minden korban, vö. Bp. 42. §-hoz fűzött indokolás).

- [110] Ilyen intézmény léte nem alkotmányos elvárás (sehol sem). Ez esetben az állam Janus-arcú, mert annak az egyénnek a további vádlására ad a sértett számára perjogi lehetőséget, akinek esetében erre egyébként – az ügyészség útján – nem látott jogi lehetőséget. Ez esetben tehát lényeges, hogy ez az államilag biztosított póteszköz révén az állam valójában egy egyén „továbbvádlására”, pontosabban bíróság általi döntés elérésére ad a sértettnek esélyt. (Ennél fogva a sértett pervádlói joga minőségében más, elkülönült a többi – feltétlen – sértetti jogtól.)
- [111] Ehhez képest pedig eleve kérdéses, hogy ezen jogi esélynek a mikéntje olyan (elvárási) szintű kell legyen-e, mint amikor maga az állam vádolja az egyént. Az állam a pótmagánvád perjogi lehetőségének biztosításával egyoldalúan adott, s ennél fogva nem tartom alkotmányos kérdésnek, ha ezt feltételek között teszi, adott esetben a terjedelmet – bármely irányba – módosítja.
- [112] Egy tekintetben nem lehet különbség. Amint egyfelől a közvádás körében komoly – közjogilag is övezett – érdek fűződik a vádelv következetes érvényesítéséhez, akként erről a pótmagánvád esetében sem lehet lemondani. Ennek lényege, hogy a bíróság vád alapján ítélezik; az ítélethozatal egyik – talán legfontosabb – feltétele a törvényes vád [Be. 6. § (1) bekezdés].
- [113] 7. Ugyanakkor nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a pótmagánvádló nem ügyész, ez érdeemben részint azt jelenti, hogy vele szemben nincs (nem lehet) objektivitási elvárás, részint pedig azt, hogy perjogi magatartása hivatali keretek által nem szabályozott.
- [114] Ezért elfogadható szabályozási módszer, amely lényeges percselekvések (mint vádejtés, fellebbezés visszavonása) joghatásának felettel meg valójában perrendszerő magatartásokat (melyek ügyész általi elkövetése nyilvánvalóan ilyen joghatással nem járna, nem járhat). Ugyanakkor nem látom érdemi indokát annak, hogy ezen törvényszerkesztési szükségmegoldáson alkotmányossági erély érvényesítése történjen.
- [115] Ez a törvényszerkesztési mód tehát szerintem nem analógia, hanem – amint imént kifejtettem – csupán ún. quasi szabályozási technika, s belefér abba, hogy az állam a pótmagánvád (anyagi és eljárásjogi) törvényi kereteit szabadabban határozhatja meg. Ideértve azt is, hogy bizonyos feltételek beállta esetében törvény erejénél fogva megszűnik a pótmagánvádló igényérvényesítésének további lehetősége.
- [116] 8. Ehhez képest valójában abban sem látok eminens alkotmányossági kételyt, miszerint megoldatlan perjogi helyzet lenne, ha nem lenne kifejezett szabályozás a pótmagánvádló másodfokú perrendszerő magatartása okán beálló joghatás esetében, részint a meghozott elsőfokú ítélet, részint a fellebbező vádlott joghelyzetét illetően (később kifejtettek szerint valójában nincs is erről szó). Ennek aggályát a határozat indokolása rögzíti. Álláspontom szerint nem vezet alkotmányossági kételyhez önmagában az, hogy az igényérvényesítő – időközben, s törvény erejénél fogva – elveszti ebbéli jogosultságát. [Megemlítem, hogy nyilvánvalóan egyetértek azzal, hogy a határozat – önnön logikája szerint – nem csupán a másod-, hanem a harmadfokú eljárás kapcsán is hiányérzetet táplál; megjegyzem ez továbbvihető a felülvizsgálatra is; vö. Be. 815. § (6) bekezdés.]
- [117] 9. A szabályozási kazuisztika azonban – álláspontom szerint – nem vezet, nem vezetett alaptörvény-ellenességet eredményező joghézaghoz. Egyrészt a büntetőeljárásban hagyományos megfontolás (meggondolás) – a favor defensionis elve folytán –, hogy csupán perjogi perfekcionizmus okán ne váljon indokolttá a megvádolt egyén eljárásban, eljárás alatt tartása. (Ennek számos jele felfedezhető abban, hogy eljárási szabálysértésként megoldódik olyan, ami jogerő után csak perújítási ok lehet.) Értelemszerű, hogy egy megvádolt személy esetében a vádejtés címén (kötelező) eljárásmegszüntetés érdeemben több, mint bármely felmentés. Ehhez képest nem értek azzal egyet, hogy olyan irányba legyen terelve a jog, ami azt a jogalkotói akaratot, ami a pótmagánvádló igényérvényesítésének megszűnésére vonatkozó, ahhoz képest igazítaná, hogy perjogilag mi maradna félbe.
- [118] 10. Végül szeretném egyértelművé tenni, hogy nem tartom perjogi szabályozás függvényének a választ arra a kérdésre, miszerint mit kell tennie a bírónak, ha azt veszi észre, hogy nincs, illetve már nincs előtte vád (hasonlóképpen ahhoz – eltekintve a terhelt javára szóló rendkívüli jogorvoslástól –, ha a megvádolt személy elhunyt.)
- [119] Alapvetően éppen a megvádolt személy (tehát az egyén) szempontjából látom indokoltnak kijelenteni, hogy abban a pillanatban, amikor a perben megüresedik a vád avagy a vádlott perjogi helye, akkor az érintett vádlott tekintetében, illetve esetében megszűnt minden további olyan eljárási cselekmény legitimitása és legalitása, ami ezt figyelmen kívül hagyja, illetve nem veszi tudomásul. Pont olyan, mint a beállt elévülés.
- [120] Egy teendő van, az eljárást megszüntetni. Ennek jogi alapjai a következők.

- [121] 11. A pótmagánvád (újbbóli) bevezetésétől kezdve a Be. mindig tartalmazta azt az elvárás, miszerint a pótmagánvádló köteles gondoskodni jogi képviseléről [korábbi Be. 56. § (4) bekezdés, 267. § (3) bekezdés, 312. § (3) bekezdés]. Ezzel egyidejűleg rögzítette, hogy amennyiben a pótmagánvádló jogi képviselése megszűnik, és záros határidőn belül a pótmagánvádló nem gondoskodik jogi képviseléről, akkor az eljárást meg kell szüntetni [vö. korábbi Be. 343. § (2) bekezdés]. Utóbbi rendelkezést pedig a korábbi Be. 345. §, 385. §, 419. § rendelkezései folytán az elsőfokú bírósági eljárást követően a másodfokú, a harmadfokú bíróság eljárásában, valamint a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazni kellett. Ez a jogalkotói akarat világosan kiolvasható volt az imént említett szabályok nyomán. Ezen eljárásmegszüntetés nem védelejtés címén, hanem a törvény adta döntési jogkör alapján történt.
- [122] Felsőbíróság esetében a jogorvoslati, felülbírálati, döntési jogkör egymással összefüggő, egymást feltételező, ám nem formális kapcsolatban állnak. Leglényegesebb része ennek az, hogy amennyiben van kifejezett döntési jogkör, akkor ez szükségképpen feltételezi, hogy van felülbírálati jogkör (akkor is, ha erre nincs kifejezett szabályozás), a felülbírálati jogkör biztosítása viszont nem feltétlen jelenti, hogy döntési jogkör is van (pl. súlyosítási tilalom). Jelen esetben a döntési jogkör a hatálybalépéstől kezdődően kifejezetten és kétségtelen adott: az eljárást meg kell szüntetni [vö. Be. 803. § (5) bekezdés]. Ez esetben a rendelkezés címzettje a bíróság, s álláspontom szerint valójában közömbös, hogy a törvény ehhez a döntési jogkörhöz, elődjétől eltérően egy quasi jogcímet odatett. Ettől a döntési jogkör ténybeli alapja nem változott, az változatlanul a perrendszező magatartás.
- [123] Az „úgy kell tekinteni, hogy a fellebbezését visszavonta” fordulat valójában ilyen értelmezési megfejtést sem igényel, mivel ez esetben a rendelkezés címzettje nem a bíróság. A bíróságnak a fellebbezés visszavonása joghatását kell alapul venni (beleértve azt is, miszerint a visszavont fellebbezés újból nem előterjeszhető).
- [124] 12. Kétségtelen, hogy a hatályos Be. pótmagánvádlóra vonatkozó szabályozása – korábitól eltérően – más szerkezetű. Nem az egyes eljárási szakaszokhoz rendelt, hanem külön fejezetbe elkülönülten szerkesztve szabályoz (vö. Be. CV. Fejezet). Ugyanakkor változatlan törvényi elvárás, miszerint pótmagánvádas eljárásban a sértett jogi képviselése kötelező [Be. 788. § (1) bekezdés]. Szintén változatlan, hogy a Be. CV. Fejezete szerinti szabályozás elején lévő, 787. § (1) bekezdése szerinti utaló rendelkezés nyomán minden, a pótmagánvádlói sajtóképi fejezet szerinti szabályozási cím alá tartozó rendelkezés esetében vissza kell térni, és egybe kell vetni a Be. más fejezeteiben lévő – a pótmagánvádlóra vonatkozóhoz képest általános – törzsrendelkezéseket.
- [125] Figyelve arra is, hogy például pótmagánvádlóra vonatkozó fejezet szerinti harmadfokú bírósági eljárásra vonatkozó rendelkezések (Be. 811. §) esetében a Tizenhatodik Részt, ennek folytán (617. §) a Tizenötödik Részt, ennek folytán (589. §) a Tizenharmadik-Tizennegyedik Részt is vertikálisan, s mindemellet ezekhez illetve horizontálisan a pótmagánvádlóra vonatkozó Fejezet szerinti megfelelő rendelkezéseket is egybe kell olvasni. Ezt jelenti az, miszerint a pótmagánvádas eljárásban valójában nem a Be. CV. Fejezet szerinti rendelkezéseket, hanem a Be.-t kell alkalmazni „a CV. fejezetben foglalt eltérésekkel” [vö. Be. 787. § (1) bekezdés].
- [126] 13. Mindezek alapján lehet azt mondani, hogy amennyiben a törvény alapján nincs vád, illetve azt kell vélelmezni, hogy nincs vád, akkor az eljárást meg kell szüntetni, mert ez végső sorban abba az alapvető rendelkezésbe ütközik, miszerint a bíróság vád alapján ítélkezik [Be. 6. § (1) bekezdés]. Eltekintek attól, hogy a Be. 803. § (5) bekezdésétől milyen törvényi utalószabályok nyomán lehet eljutni a Be. 6. § (1) bekezdéséhez.
- [127] 14. Megemlítem ugyanakkor, hogy ettől a kérdéstől különálló, önmagában lévő az a dilemma, miszerint mit kell tenni akkor, ha a pótmagánvádló a Be. 806. § (1) bekezdése adta jogával élve – nem csupán az elsőfokú határozat előtt, hanem bármikor – elejti a vádat. A korábbi Be. a pótmagánvádló védelejtési jogáról kifejezetten nem rendelkezett, csupán arról, hogy a vádat nem terjesztheti ki [vö. korábbi Be. 343. § (6) bekezdés]. Ehhez képest értelemszerű volt, hogy a korábbi Be. 236. §-a folytán („a pótmagánvádló a bírósági eljárásban – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az ügyész jogait gyakorolja”) a 311. § (1) bekezdése alapján a pótmagánvádló is az elsőfokú ítélet meghozatala előtt ejthette el a vádat.
- [128] A Be. 806. § (1) bekezdése viszont – függetlenül attól, hogy e rendelkezés hol van – félreérthetetlenül kimondja, hogy a pótmagánvádló a vádat „bármikor” elejtheti. E törvényi rendelkezés indokoltsága (eltérő indokolás hiányában) értelemszerűen abban áll, hogy a pótmagánvádló részére vádolási esélyt biztosító állam számára nyilvánvalóan minden időben („bármikor”) perdöntő jelentőségű, ha a közvetlen sérelmet szenvedő (a pótmagánvádló) részéről bekövetkezett az érdekmúlás (ilyen közvádli esetében fogalmilag nem jön szóba).
- [129] Ez olyan szempont, ami – eltérően a közvádli, illetve a közvádli esetétől – a pótmagánvádló számára másodfokon (és harmadfokon) is elfogadhatóvá teszi a védejtést.

- [130] 15. E törvényi rendelkezés értelmezése, illetve következménye alkotmányossági kételyt nem vet fel. Egyrészt a „bármikor” fogalmának terjedelme értelemszerűen eleve korlátos azáltal, hogy jogerő beálltával a vádigény kimerül, a vád pályafutása véget ér; tehát jogerő után már nincs mit elejteni. Másrészt miután erről a sajtóképi CV. szerinti fejezetben nincs tovább szó, így a másod- és harmadfok esetében nyilvánvalóan be kell térni az adott (érintett) eljárási szak szerinti törzsszabályhoz.
- [131] Ehhez képest:
- a Be. 607. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság az 567. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott esetben az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti; az 567. § (1) bekezdés c) pontja szerinti ok pedig az, ha az ügyészség a vádat ejtette; ezen ok esetében egyrészt a Be. 802. §-a alapján a pótmagánvádló általi joggyakorlás értelemszerűen megfeleltethető az ügyészségével, másrészt nyilvánvaló, hogy a másodfokú bíróság ezen döntési jogköre ezáltal adott, a Be. CV. fejezete pedig abban, az általánostól eltérő szabályt ad, hogy meddig lehet vádat ejtenie a pótmagánvádlónak;
 - a Be. 625. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság és az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti a 607. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben; a 607. § (1) bekezdése pedig – az imént hivatkozott szerint – az 567. § (1) bekezdés c) pontjára visszamegy.
- [132] 16. Ekként – álláspontom szerint és eltérően a többségi állásponttól – valójában sem a támadott, illetve rendelkező rész szerinti jogintézmény, sem annak joghatása, sem a szabályozás hiányossága (ún. joghézag) címén nincs alapja a jogállamiság érdekében jogbiztonsági követelmény iránti elvárás megfogalmazásának. A szabályozás szerkezetileg kétségtelen szerterágazó, ám fogalmisága, a normatartalom, a döntési jogkör megismerhető, rendezett a bíróság, az ügyészség és az eljárásban részt vevő személyek számára egyaránt.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária alkotmánybíró különvéleménye

- [133] Nem értek egyet a többségi határozat rendelkező részének 1. pontjában hivatalból megállapított jogalkotói mulasztással, ezért az Abtv. 66. § (2) bekezdésében biztosított jogköröm alapján a következő különvéleményt csatolom.
- [134] 1. Az Abtv. 46. § (1) bekezdése szerinti jogalkotói mulasztás megállapítását csupán az Alaptörvény 24. cikk (2) pontjában meghatározott indítványozók kezdeményezhetik. Ezzel kapcsolatosan a testület elsőként a 3009/2012. (VI. 21.) AB határozatában mutatott rá, hogy „az Abtv. 2012. január 1-jei hatálybalépése óta annak 46. § (1) és (2) bekezdése a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítását mint az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során alkalmazható jogkövetkezményt szabályozza, nem önálló eljárásnéven. Ebből következően külön mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítására irányuló indítvány előterjesztésére az Abtv. hatálybalépése óta nincs jogszabályi lehetőség.” (Indokolás [62])
- [135] Ezt követően az Alkotmánybíróság – többek között a 3135/2013. (VII. 2.) AB határozatában – megerősítette: „Az Alkotmánybíróság már többször vizsgálta az egyedi normakontrollra irányuló bírói kezdeményezés szabályozását, és döntéseiben megállapította, hogy a bírói kezdeményezés csak jogszabály alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányulhat, bíró a folyamatban lévő ügyben alaptörvény-ellenes mulasztás kimondását nem indítványozhatja.” (Indokolás [19])
- [136] Ekként ilyen tartalmú indítvány előterjesztésére a bírónak sincs jogszabályi lehetősége {3230/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [2]; 3238/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [10]; 3217/2015. (XI. 10.) AB végzés, Indokolás [24]; 3076/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [11]; 3330/2017. (XII. 8.) AB végzés, Indokolás [19]; 3136/2018. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [15]; lásd még pl. 3212/2019. (VII. 16.) AB végzés, 3180/2020. (V. 21.) AB végzés, valamint a legutóbbi gyakorlatból pl. 3358/2021. (VII. 28.) AB végzés}.
- [137] Ennek ellenére az indítvány tartalmából egyértelműen kiténik, hogy az indítványozó bíró jogalkotói mulasztás megállapítását kéri, annak ellenére, hogy az indítvány rendelkező része megsemmisítésre irányul. Ebből

a szempontból nézve tehát az indítványt az Abtv. 64. § b) pontja alapján mint nem jogosulttól származót, vissza kellett volna utasítani, ahogy ezt tette az Alkotmánybíróság más hasonló – fentebb említett – ügyekben is. Az Alkotmánybíróság indítványozók között nem tehet különbséget, a korábbi precedens értékű döntésekkel szemben a gyakorlat ily módon történő kitérítése egyértelműen hátrányos helyzetet teremt, és ez a diszkrimináció tilalmába ütközés lehetőségét is felvetheti, amelyet az Alkotmánybíróságnak különösképpen szem előtt kellene tartani. Továbbá megjegyezném azt is, hogy az indítvány egyszerű jogértelmezési problémát vet fel, amelynek megoldása kívül esik az Alkotmánybíróság hatáskörén.

- [138] 2. Problémásnak találom továbbá a mulasztás megállapítását amiatt is, hogy éppen jelen ügy kapcsán végezte el a jogalkotó az érintett rendelkezések felülvizsgálatát, amelynek eredményeként (ahogy a többségi határozat is utal rá a [15] bekezdésben) a Be. 803. § (5) bekezdését kiegészítette a Módtv. 203. § o) pontjával, amely 2022. március 1-jétől hatályos. Ezen rendelkezés értelmében vádelejtésnek kell tekinteni, ha a pótmagánvádló a megszűnt jogi képviseletéről felhívás ellenére nem gondoskodik (hallgatólagos vádelejtés). Álláspontom szerint a fenti módosítással a jogbiztonság sérelme nem merül fel, a törvényi szabályozás koherens, az értelmezés és alkalmazás a jogalkalmazó számára problémát nem vet fel.
- [139] 3. A Be. a CV. fejezetében szabályozza a pótmagánvádas eljárás (speciális) szabályait. A 787. § (1) bekezdése szerint e törvény (általános) rendelkezéseit a pótmagánvádas eljárásban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. Ez alapján a jogalkalmazó számára az általános szabályok alkalmazását írja elő a jogalkotó, amennyiben különös szabályt ezen eljárás vonatkozásában nem állapít meg. Ez a megoldás nem egyedi eset, a Be.-ben szabályozott külön eljárások mindegyikében ez a (működő) koncepció.
- [140] Álláspontom szerint így egyáltalán nem aggályos a pótmagánvádas másodfokú és harmadfokú eljárás során értelemszerűen alkalmazni az általános szabályokat.
- [141] Ezen jogalkotói szándék érhető tetten például a 812. §-ban írtak kapcsán is, tekintve, hogy a hatályon kívül helyezés eseteit a pótmagánvádas eljárásban nem is nevesíti, ebben az esetben szintén az általános szabályokhoz kell visszanyúlni.
- [142] Ugyanezen elvek mentén szabályozza a jogalkotó a pótmagánvádas eljárásban a bünyügyi költség viselésére vonatkozó szabályokat is, a szabályozás e tekintetben sem hordoz magában értelmezési nehézséget. A bünyügyi költség viselésére vonatkozó általános szabályokon túl a külön eljárásban csak a speciális rendelkezések kerültek megjelölésre.
- [143] A fent írtak szerint nem értek egyet a többségi határozat azon megállapításaival, amelyek szerint a Be. 803. § (5) bekezdésében foglalt szabály a másodfokú pótmagánvádas eljárásban nem alkalmazható, és a pótmagánvádló mulasztásának jogkövetkezményei kiszámíthatatlanná teszik az eljárást a felek számára. Álláspontom szerint a külön eljárásoknak a jelenleginél részletesebb szabályozása a Be. túlszabályozásához vezethet, amely felesleges. Nem beszélve arról, hogy a pótmagánvádas eljárás szabályozásába történő effajta beavatkozás a Be. (különösképpen a külön eljárásokra vonatkozó) koncepcióját bontja meg.
- [144] Megjegyezném továbbá, hogy az esetleges harmadfokú pótmagánvádas eljárásban felmerülő lehetséges (értelmezési) problémákat a többségi határozat egyáltalán nem fejt ki. Az ott irányadó szabályozás említése nem elégséges a többségi határozatban felvetett hiányosságok megalapozására.
- [145] 4. Az igazságügyi miniszter megkeresésre adott válaszában is rávilágít arra, hogy a Be. egészén átvélő utaló szabályrendszer sem eredményez jogbiztonságot sértő és alapul fekvő ügyben diszkrimináció tilalmába ütköző értelmezési lehetőséget. Álláspontom szerint – azon túl, hogy a törvényi szabályozás koherens – az indítvány nem vet fel alapvető alkotmányossági kérdést.
- [146] 5. A többségi határozat 2. pontjában lévő elutasító rendelkezést támogattam, ugyanakkor a fentebb írtakra figyelemmel 1. pontban kimondott mulasztásban történő alaptörvény-ellenesség megállapítását nem, azt szükségtelennek tartom.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

[147] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

IX. Határozatok Tára

A köztársasági elnök 187/2022. (V. 25.) KE határozata államtitkárok kinevezéséről

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés j) pontja, valamint a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 202. § (2) bekezdése alapján – a miniszterelnök javaslatára –

Farkas Sándort,
dr. Feldman Zsoltot,
dr. Nobilis Márton,
dr. Rácz Andrást és
Zambó Pétert
az Agrárminisztérium államtitkárává,

dr. Bolcsik Zoltánt,
dr. Dukai Miklóst,
Fülöp Attilát,
dr. Maruzsa Zoltán Viktort,
dr. Rétvári Bencét és
dr. Takács Pétert
a Belügyminisztérium államtitkárává,

Csepreghy Nándort,
Lánszki Regő Balázst és
Nagy Sándor Bálintot
az Építési és Beruházási Minisztérium államtitkárává,

Gion Gábort,
dr. Maróth Gáspárt,
dr. Schmidt Ádámot és
Vargha Tamást
a Honvédelmi Minisztérium államtitkárává,

dr. Bóka Jánost és
dr. Répássy Róbertet
az Igazságügyi Minisztérium államtitkárává,

dr. György Lászlót,
dr. Hoppál Pétert,
Hornung Ágnes és
dr. Vitályos Eszter Zsuzsannát
a Kulturális és Innovációs Minisztérium államtitkárává,

Azbej Tristant,
Magyar Leventét,
Menczer Tamást,
Süli Jánost és
dr. Sztáray Péter Andrást
a Külgazdasági és Külügyminisztérium államtitkárává,

*Dömötör Csabát,
Kovács Józsefet,
dr. Kovács Zoltánt,
Máté Jánost,
Nagy Jánost,
Papp Károlyt,
dr. Tuzson Bencét,
dr. Fónagy Jánost,
Lóga Mátét és
dr. Túri Anikót*
a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkárává,

*dr. Fürjes Balázst,
dr. György Istvánt,
dr. Panyi Miklóst,
Potápi Árpád Jánost,
Révész Máriuszt,
Soltész Miklóst,
dr. Ágostházy Szabolcs Imrét,
dr. Latorcai Csaba Jánost és
Mayer Gábort*
a Miniszterelnökség államtitkárává,

*Banai Péter Benőt,
Izer Norbertet,
Tállai Andrást és
Vágújhelyi Ferencet*
a Pénzügyminisztérium államtitkárává, valamint

*dr. Koncz Zsófiát,
dr. Kutnyánszky Zsolt Krisztiánt,
dr. Raisz Anikót,
Steiner Attilát és
Vitézy Dávidot*
a Technológiai és Ipari Minisztérium államtitkárává

2022. május 25-ei hatállyal kinevezem.

Budapest, 2022. május 24.

Novák Katalin s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2022. május 24.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

KEH ügyszám: KEH/02837-2/2022.

**A köztársasági elnök 188/2022. (V. 25.) KE határozata
közigazgatási államtitkárok megbízatása megszűnésének megállapításáról és közigazgatási államtitkárok
felmentéséről**

1. Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés j) pontja, valamint a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 231. § (5) bekezdése alapján – a miniszterelnök javaslatára – megállapítom, hogy

*dr. Latorcai Csaba János és
dr. Raisz Anikó*

közigazgatási államtitkári megbízatása – politikai felsővezetővé történő kinevezésére tekintettel –
2022. május 24-én megszűnik.

2. Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés j) pontja, valamint a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 233. § (1) bekezdése alapján – a miniszterelnök javaslatára –

*dr. Balogh Csaba Sándor és
dr. Szinay Attila*

közigazgatási államtitkárokat e tisztségükből 2022. május 25-ei hatállyal felmentem.

Budapest, 2022. május 24.

*Novák Katalin s. k.,
köztársasági elnök*

Ellenjegyzem:

Budapest, 2022. május 24.

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

KEH ügyszám: KEH/02838-2/2022.

**A köztársasági elnök 189/2022. (V. 25.) KE határozata
közigazgatási államtitkárok kinevezéséről**

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés j) pontja, valamint a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 229. § (1) bekezdése alapján – a miniszterelnök javaslatára –

2022. május 25-ei hatállyal

*dr. Gáva Krisztiánt a Kulturális és Innovációs Minisztérium,
dr. Juhász Tündét az Építési és Beruházási Minisztérium,
dr. Salgó László Pétert az Igazságügyi Minisztérium, valamint*

2022. május 26-ai hatállyal

dr. Andréka Tamást az Agrárminisztérium,
dr. Gyarmati Esztert a Külgazdasági és Külügyminisztérium

közigazgatási államtitkárává kinevezem.

Budapest, 2022. május 24.

Novák Katalin s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2022. május 24.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

KEH ügyszám: KEH/02839-2/2022.

A Kormány 1261/2022. (V. 25.) Korm. határozata a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 2022. május 27. – június 11. között sorra kerülő 110. ülészakán való magyar részvételről

A Kormány

1. egyetért azzal, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 110. ülészakán Magyarországot képviselő munkavállalói, munkáltatói és kormányzati küldöttekből álló küldöttség vegyen részt;
2. egyetért azzal, hogy a küldöttség munkavállalói és munkaadói küldötteit és tanácsadóit a Nemzeti ILO Tanács jelölje ki;
3. felhatalmazza a technológiai és ipari minisztert, hogy a küldöttség kormányzati oldalának képviselőit és tanácsadóit a külgazdasági és külügyminiszterrel egyetértésben jelölje ki;
Felelős: technológiai és ipari miniszter
külgazdasági és külügyminiszter
Határidő: az e határozat közzétételét követően azonnal
4. felhatalmazza a technológiai és ipari minisztert vagy az általa kijelölt személyeket
 - a) a költségvetési javaslatok és egyéb kérdések megvitatására,
 - b) a biztonságos és egészséges munkakörülmények beillesztésére a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet alapvető munkahelyi elvek és jogok keretébe a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet alapvető munkahelyi elvekről és jogokról szóló 1998. évi nyilatkozata (2) bekezdésének módosítása révén,
 - c) a 2006. évi tengerészeti munkaügyi egyezmény módosításainak jóváhagyására;
Felelős: technológiai és ipari miniszter
Határidő: folyamatos
5. felhívja a külgazdasági és külügyminisztert, hogy a küldöttség részére a részvételhez és a szakmai feladatok ellátásához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
Felelős: külgazdasági és külügyminiszter
Határidő: a munkavállalói, munkáltatói és kormányzati küldöttekből álló küldöttségnek az e határozat szerinti kijelölését követően azonnal

6. egyetért azzal, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 110. ülészakán részt vevő küldöttség kormányzati oldali képviselői a nemzeti érdekek figyelembevételével
- a) a kormányzati mandátumban foglaltak szerint értékeljék a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet és a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal tevékenységét,
 - b) vegyenek részt a minőségi gyakorlati képzések keretrendszeréről szóló normaalkotó vitában, a foglalkoztatás stratégiai célkitűzéséről a méltányos globalizáció érdekében a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet társadalmi igazságosságról szóló nyilatkozatának nyomon követése keretében visszatérő vitában, továbbá a tisztességes munkáról, szociális és szolidáris gazdaságról szóló általános vitában.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1262/2022. (V. 25.) Korm. határozata fejezeten belüli és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról

A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 33. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva

- a) 8 012 000 000 forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el, az 1. melléklet szerint;
- b) 8 971 237 068 forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el, a 2. melléklet szerint;
- c) 51 785 250 forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el, a 3. melléklet szerint.

Felelős: pénzügyminiszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1262/2022. (V. 25.) Korm. határozathoz

XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma
 XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai
 XLVII. Gazdaság-újraindítási Alap

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
 Költségvetési év: 2022.

forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	K I A D Á S O K					Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma
												Kiemelt előirányzat neve							
	XX.						Emberi Erőforrások Minisztériuma												
005214		1				K1	Emberi Erőforrások Minisztériuma igazgatása												
		20					Fejezeti kezelésű előirányzatok												
			23				Sporttevékenység támogatása												
386406				6		K1	Sporteredmények, sportszakmai tevékenységek, sportteljesítmények elismerése												
	XLII.						A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai												
		32					Egyéb költségvetési kiadások												
			1				Vegyes kiadások												
031039				11		K5	Egyéb vegyes kiadások												
			36				Nemzetközi pénzügyi intézmények felé vállalt kötelezettségek kiadásai												
380195			9			K5	A nemzetközi pénzügyi intézményekkel kapcsolatos egyéb kiadások												
	XLVII.						Gazdaság-újraindítási Alap												
		2					Fejezeti kezelésű előirányzatok												
			1				Gazdaság újraindítását szolgáló miniszterelnökségi fejezeti kezelésű előirányzatok												
387806				5		K8	Fővárosi fejlesztések												
							Egyéb felhalmozási célú kiadások												
376217				6			Kiemelt Nemzetközi Sportesemény Stratégia és sportesemény pályázatok, valamint Kiemelt hazai rendezésű sportesemények támogatása												
						K3	Dologi kiadások												
						K5	Egyéb működési célú kiadások												
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																			

forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	B E V É T E L					Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma
												Kiemelt előirányzat neve							
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																			

**A miniszterelnök 18/2022. (V. 25.) ME határozata
a miniszterelnök politikai igazgatója kinevezéséről**

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 201/A. § (2) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva

*dr. Orbán Balázs András*t

– 2022. május 25-ei hatállyal –

a miniszterelnök politikai igazgatójává

kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 19/2022. (V. 25.) ME határozata
helyettes államtitkár felmentéséről**

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 228. § (2) bekezdés b) pontja alapján – az igazságügyi miniszter javaslatára –

dr. Salgó László Pétert, az Igazságügyi Minisztérium helyettes államtitkárát e tisztségéből – közigazgatási államtitkárrá történő kinevezésére tekintettel –

2022. május 24-ei hatállyal

felmentem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 20/2022. (V. 25.) ME határozata
helyettes államtitkárok megbízatása megszűnésének megállapításáról**

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 236. § (1) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva – a belügyminiszter előterjesztésére – megállapítom, hogy

dr. Dukai Miklósnak, a Belügyminisztérium helyettes államtitkárának e megbízatása a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 228. § (1) bekezdés d) pontja alapján, politikai felsővezetővé történő kinevezésére tekintettel

– 2022. május 24-ei hatállyal –

megszűnik, továbbá

a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 236. § (1) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva – a technológiai és ipari miniszter előterjesztésére – megállapítom, hogy

dr. Kutnyánszky Zsolt Krisztiánnak, a Technológiai és Ipari Minisztérium helyettes államtitkárának e megbízatása a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 228. § (1) bekezdés d) pontja alapján, politikai felsővezetővé történő kinevezésére tekintettel

– 2022. május 24-ei hatállyal –

megszűnik.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 21/2022. (V. 25.) ME határozata
helyettes államtitkár megbízatása megszűnésének megállapításáról**

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 236. § (1) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva – a belügyminiszter előterjesztésére – megállapítom, hogy

Langerné Victor Katalinnak, a Belügyminisztérium helyettes államtitkárának e megbízatása a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 239. § (1) bekezdése alapján történt lemondására tekintettel

– 2022. május 31-ei hatállyal – megszűnik.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 22/2022. (V. 25.) ME határozata
országos kórházfőigazgató-helyettes felmentéséről**

Az Országos Kórházi Főigazgatóságról szóló 506/2020. (XI. 17.) Korm. rendelet 2. § (5) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva, az országos kórház-főigazgató javaslatára

dr. Takács Péter országos kórházfőigazgató-helyettest e tisztségéből – más fontos megbízására tekintettel –

2022. május 24-ei hatállyal

felmentem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.